

ELŐFIZETÉS

HÉLYBEN:
Egy évre ..... 24 korona
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hatásos petit sor egyszer 20 fillér
minden következőnél 16 fillér

Nyitólter sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, augusztus 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreik: Vidéki kiállítások.**
- Kereskedelmi alkalmazottak országos kongressusa.**
- Eltűnt harmadtíz millió.**
- Mária Annunziata regénye.**
- Az aradi szintársulat.**
- A bécsi kivégzés.**
- Hungrát nem erősítik meg.**
- Maké város közgyűlése.**
- Az aradi román püspökség temesmegyei birtokai.**
- Az öreg kisasszony pénze.**
- Kecskeméthy Sziciliában.**
- A csongrádi panama.**
- Tárca: Az első hazugságom. Irta: Kövér Ilma.**
- Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.**

Vidéki kiállítások.

Arad, augusztus 12.

A kiállítások értékéről, hasznáról és előnyeiről, eredményeiről, általában eltérő lehetnek a vélemények, de hogy eleven életet az ipar és gazdaság terén pezsgő forrongást idéznek elő nem lehet elvitatni még akkor sem, ha a tapasztalat itt ott ezt bizonyítaná is, hogy ez a lüktető élet csak mulékony és rövid lélekzetű.

De ha ez az ipar és gazdaság terén fellendülő elevenség áll az országos kiállításokra, úgy feltétlenül bekövetkezik azokon a vidéki gépontokon és környékeiken, a hol helyi kiállításokat rendeznek.

Régóta hangoztatjuk és bizonyítjuk, hogy Magyarország vidéki városainak leg-

főbb baja a *hözpontosítás*, a minden téren előnyomuló centralizáció, a mely előli a vidék haladását, a vidéki gazdasági viszonyok fellendülését és csirájában fojtja meg a vidéki városok felvirágzását.

Epen ezért őszinte örömmel látjuk azt az iparkodást és buzgalmat, a mely a vidéki városokban az utóbbi időkben életre kelt és a mely még sok gazdasági haszonnak lesz a kimeríthetetlen erőforrása.

Csak a minap nyitották meg a *nagybecskereki* iparkiállítást, pénteken nyílik meg az *aradi* munkakiállítás, ugyan ekkor a *verseci* ipar- és mezőgazdasági kiállítás és néhány hét múlva nyitják meg a *pozsonyi* mezőgazdasági kiállítást. Mindannyi egy-egy próbájára a hazai iparverseny képességének és a mezőgazdaság terén tett rohamos haladásnak.

Mi ismételjük, őszintén és igaz szíveivel örülünk ennek a versenygésnek, a mely egyképen mutatja az életrealitást, mint azt a nemes ambiciót, a mely e kiállítások rendezésében rejlik.

Az ország egy-egy új erőforrást fedez fel e kiállítások útján látja meg a komoly törekvést, a megérdemelt boldogulás felé és e szerint értékelheti és becsülheti fel nemcsak anyagi erejét, de azt is, hogy miként lehet támogatni és feldolgozni azt az egész ország hasznára és a közjólét emelésére.

Ez az egyik. A másik az, hogy e vidéki kiállítások annyi buzditást és serkentést rejtenek magukban iparosaink és gazdáink számára, ami egymagában felér

azzal a fáradsággal és áldozatokkal, a mikbe egy-egy ily kiállítás létesítése kerül.

E mellett friss vérkeringést idéz elő, közvetlenebbé teszi az ipari és gazdasági érintkezést a vidéki központ és környéke között és az az érdeklődés, amelyet ily vidéki kiállítás kelt, szunnyadó erőknél ad lápot és értéket.

Csak azt óhajtanók, hogy e vidéki kiállítások mind nagyobb és nagyobb, őszinte érdeklődést keltenének ugy a nagy közönségben, mint irányadó köreinkben, hogy vidéki gazdáink és iparosaink mind nagyobb mérvben érezhessék becsületes munkájuk és iparkodásuk gyümölcsét.

Ohajtjuk azt annál is inkább, mert szilárd meggyőződésünk, hogy hazai iparunk mindaddig fel nem lendül, míg a vidéki, illetve helyi ipar a közönség méltó támogatásában nem részesül.

Ennek a támogatásnak a biztosítását véljük mi elérni a vidéki kiállítások rendezése által.

Ez az útja annak, hogy közönség, iparos és gazda megismerje egymást és alkalom nyíljon a közönségnek megismerkedni polgártársainak, közvetlen szomszédjainak becsületes ipari és mezőgazdasági termékeivel. E kölcsönös felismerésben és megbecsülésben rejlik a vidéki kiállítások haszna és ebből háramolhatik olyan gazdag siker az egész országra, amely feltétlen és biztos alapja lehet anyagi boldogulásunknak. (=)

TÁRCA

Az első hazugságom.

— Elbeszéli egy fiatal férj. —

Irta: Kövér Ilma.

A legmérgesebb ellenségem se foghatná rám, hogy számításból házasodtam. Egyebekben maga Plautus vagy Molière fősvénye is megfélekedett volna az ő imádott aranyairól, ha belenézn Erzsikém menyország-kék szeméibe és abba az angyalarcba, a melynek látása olyan jóvá tette az embert, a milyen tisztá érzés csak a legártatlanabb gyermek szívében lakozhatik.

De hát az a sátán, nem átalta magát az Üdvözítőt is megkísérteni, hogyan kimélt volna egy ilyen gyarló embert, mint én.

Két esztendő férj voltam, mikor ez az eset történt.

A rekkenő júliusi hőség elől a Tátrába menekültünk, s egy kisebb szepességi fürdőn telepedtünk le. A természet szépségeihez kellemes társaság kínálkozott. Egy érdekes alakja is volt a fürdőnek: Hidvégi Ella, a budapesti színházak egyikének valami másodrangu csillogója. A művésznőnek elég kellemes hangja volt arra, hogy a sétákra alkalmatlan estéken hatással csatogja el a gyógyteremben. „A rózsá-

bimbó és a méh“ pikáns romancát, a melyek hallatán bizony nem egy méh vágyakozott lágyan dőngincselve szállni a méz felé.

Magam is szívesen időztem a bájos Ella társaságában, anélkül persze, hogy széptevői számát szaporítottam volna.

Tudja Isten, van ezekben a művésznőkben valami, amit a legszellemesebb nő se bír elszámítani.

De úgy is játszott a férfiszívekkel, mintha mindannyi egy-egy tennis-lapda volna, az ő kacsója pedig a művészileg parirozó roket, amely győzelmesen dobta vissza a legfortélyosabb szervirozott szívet is. És kacér volt, mint egy utolsó divat szerint szabott ruhaalj.

Legerősebben én tartottam magamat. Nem nagy virtus volt olyan imádsáraméltó feleség mellett, mint Erzsikém.

Ambár — töredelmesen bevallom — voltak pillanatok, melyekben akarva-nem akarva így sóhajtottam fel: miért nem bír az én szép kis feleségem is a kívánatos művésznőnek ezzel vagy azzal a vonzó tulajdonságával?...

Annai azonban tény, hogy én foglalkoztam legkevesebbet a szép primadonnával, aki egy alkalommal aztán azt az általam is hallott megjegyzést tette rám:

— Ha ez a Várkonyi Iván nem volna nős ember, azt hinném, hogy Mars és Kéróul őt mintázta Labourdette őrnagy alakjában.

Bántott, boszantott e megjegyzés és amint

feltűnés nélkül tehettem, közelebe férközve, szóba hoztam csipős észrevételét.

— Maga tulajdonul naiv, édes Várkonyi Iván s tán meg se értené az én frivol elméletemet. Maga, ha nem is rózsalány, mint az Őrnagy ur, de mindenesetre rózsaférj...

— Kisérelje meg: vajjon nem vétkesen szigorú-e, mikor ilyen gyilkos gunnyal nyilatkozik rólam?...

— Én kíséreljem meg?!... Kedvesem, még nem vagyok abban a korban, mikor az asszony ad agit az effélére.

Az angolna ügyességével siklott át abba a tónusba, amely még a legerősebb erkölcsi érzéssel felruházott férfinál se téveszthető el a hatását.

Egyszer csak azon vettem magam észre, hogy a terem erkélyére léptünk, ahol e percben egy lélek se volt kettőnkön kívül.

A legdiszkréttebb homály vette jóindulatába azt a bizalmas kis szögletet, ahol meghuzódunk. Csupán egy vékony fénysugár tolakodott ki a teremből, amely sugárküllő előnyösen világította meg Ella ingerteljes arcúlatát.

A parkból illattal telített némaság fokozta a hatást.

A bódító illat, a csönd vagy az a sejtelmes félhomály volt-e okozója, egy idegesen gyors mozdulattal megragadtam Ella kezét és az ajkamhoz emeltem.

— Szeretem!... Kívánom magát.

Kereskedelmi alkalmazottak országos kongresszusa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

A magyar kereskedelmi alkalmazottak Szent István napján Nagy-Kanizsán tartják negyedik országos kongresszusukat, amelyen a hazai kereskedő-társulatokon kívül képviselteti magát a kereskedelmi kormány, továbbá több kereskedelmi és iparkamara is.

A kongresszus előreláthatóan jelentős lesz, nemcsak a sorrendre tűzött ügyek fontossága révén, de azért is, mert ez alkalommal teszik meg az első lépést a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetségének megalakítása iránt.

A kongresszus első pontja a kereskedelmi alkalmazottak kötelező nyugdíjbiztosítása, amelyre nézve a nagykanizsai kereskedő ifjak önképző-egyesületének alelnöke tesz határozati javaslatot, oly értelemben, hogy a kongresszus a nyugdíjbiztosításnak törvény útján való rendezése érdekében intézzen főliratot a képviselőházhoz.

A teljes vasárnapi munkaszünet érdekében a kereskedelmi alkalmazottak egyesületeinek központi bizottsága terjeszt elő határozati javaslatot. A javaslat szerint a képviselőházhoz való főlirat mellett széleskörű társadalmi akció fog megindítani a teljes vasárnapi munkaszünetért.

Schlanger Mór a kereskedelmi alkalmazottak országos egyesületének titkára az állás közvetítés országos szervezése iránt terjeszt elő határozati javaslatot.

Erdekes a következő pont: a tanonc-ügy reformja, amelyet a temesvári kereskedelmi alkalmazottak egyesületének alelnöke: Márkus Gyula ad elő. Ez a határozati javaslat így szól:

Mondja ki a kongresszus, hogy a kereskedői pálya és az azon működők tisztességének megóvása és a kereskedelem érdekeinek szempontja tekintetéből aggodalmasnak tartja, hogy a tanulni nem akarók, vagy más pályáról leszorultak, minden előkészültség és igen gyakran kellő erkölcsi érzék nélkül is, a kereskedői pályára tódulnak és éppen azért a tanoncok szerződötése és főliszabadi-tására vonatkozó törvényes intézkedések szigorítását óhajtja olyként, hogy: tanoncnak csak olyan, tizenkettedik életévet már betöltött egyén szerződötethető, aki valamely középiskola (polgári, gimnázium, vagy reáliskola) második osztályának elvégzéséről sikeres bizonyítványt mutathat fel.

A szombathelyi kereskedők társulata az az 1875. évi XXIX. törvénycikk 2. §-át oly értelemben kívánja határozati javaslatban módosítani, hogy azokra a kereskedelmi alkalmazottakra, akiknek évi fizetése 1600 koronánál kisebb, az I. osztályú kereseti adó vettessék ki.

A miskolci kereskedők és kereskedő ifjak társulata az esti nyolc óras záróra érdekében tesz javaslatot, a központi bizottság pedig a kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyairól szóló törvénysszervezetnek mielőbbi napirendre tűzését sürgeti.

Utolsó pont a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetségének megalakítása. Az alapszabálytervezet előadója: Faragó Rezső, az Aradi Kereskedők Köre ügyvezető-titkára. A szövetség a kereskedelmi alkalmazottak egyesületeinek kapcsolata lennie; központja Budapesten lenne, de közgyűléseit a vidéken tartaná meg; három alelnöke közül legalább kettő a vidéki egyesületek képviselőiből választandó. Célja a kereskedelmi alkalmazottak anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme, társadalmi helyzetének emelése, létfenntartási viszonyainak biztosítása. A kongresszus alkalmával megtartják egyben a szövetség alakuló közgyűlését.

A tápéi mandátum. Az országos hirre vergődött tápéi választás ügyében szeptember hónapban már a parlamenti vizsgálatot is megfogják tartani, melyet tudvalevőleg júliusban halasztottak el. Ez az elhalasztás még jobban fokozta a szenvedélyek tüzeit, mert ma is folyik még az izgatás a jelöltek érdekében pro és contra. A parlamenti vizsgálat sorrendje ki is van tűzve. A Belicska Béni képviselő elnöklété alatt kiküldött bizottság a vizsgálatot szeptember 9 én Horgoson kezdi meg.

A képviselőház inói. A régi képviselőház butoraiból egy darabot sem visznek át az új parlamentbe, a hol minden helyiséget új butorokkal látnak el. Mint fővárosi tudósítónk írja, a képviselőháznak egy négy tagból álló bizottsága most felbecsülte a régi képviselőház összes butorait és ingóságait, a melyek a képviselőház átköltözködése után eladásra kerülnek. E bizottság tagjai voltak: Andor Gyula elnöki tanácsos, Desseuffy Arisztid háznagyi titkár. Kiszely Géza és Farkas János terembiztosok, a kiknek Bobula János építész volt segítségükre.

száma, ha nem kételkednék még ott is, ahol erre semmi ok sincs.

Esti 9 órától 11-ig úgy kerülgettem Erzsikét, mint a hagyományos macska a legforróbbik kását.

Vagy tizszer belefogtam, míg végre a világraszültem a következőt:

— Erzsikém lelkem, én holnap hemegek Kassára és megúezem szegény Sándor bácsit.

— Tán illő volna, hogy veled tartsak?

— Nem, nem fiam. Tudod az efféle garcon embert zsenirozza a nő vendég, aki mint fekvő beteg, nem tudna illendő módon fogadni.

— Ebben igazad van.

Es másnap akadály nélkül eljutottam Gölnicre, ahol a szép Ellával találkozva, vele töltöttem az egész napot.

Hazudnám azonban azt állítva, hogy utóbb nem volt lelki furdalásom, akkor, mikor a feleségem az ő szüziesen ártatlan ábrázatával a nagypácsi höglöte felől tudakozódott.

Kurta feleletekkel tértem ki.

Pár nap mulva utólért a nemezis. Váratlanul betoppant a fürdőbe Kávay Miklós, a fiatal járásbíró, akivel mérhetetlen szerencsétlenségemre összetalálkoztam Gölniczen. Nem volt rá idő és alkalom, hogy Kávayt régi jó pajzsomat és iskolatársamat eleve intsem a hallgatásra s így jóformán ezek voltak első szavalkozásom:

A becslési jegyzőkönyvet ma készítették el és be fogják mutatni Apponyi Albert grófnak, a képviselőház elnökének.

Hámori László, a vizaknai kerület orsz. képviselőjének vasárnapi beszámolója alkalmából táviratilag üdvözölték a miniszterelnököt, ki a mai napon a következő távirati választ küldötte Ambrus Károly vizaknai polgármesterhez:

Szives megemlékezésüket örömmel fogadom; ragaszkodásukért és bizalmuk kifejezéséért ve gyék a legőszintébb és legmélyebb köszönetemet. Száll.

Eltűnt harmadfél millió.

(Villamos panama Budapesten.)

Arad, augusztus 12.

Az E-s mai száma rendkívül kemény vádakkal illeti a Budapesti Közveti Vaspálya Társaság igazgatóságát. A kereskedelmi és váltótörvénysszéknél levő aktákra hivatkozva megírja, hogy a vállalat dolgait nem intézik rendesen. A sérelmek közül a legszembetűnőbbek egyike az, hogy a vállalat mérlegeiből két és fél millió hiányzik és az óriási összeg tehát egyszerűen úgy látszik, hogy eltűnt. A mérleg pedig hamisan van készítve.

Az említett lap így írja meg a feltűnést keltő eseményt:

1894-ben a vezérigazgató indítványára a közgyűlés az igazgatóságot feljogosította, hogy a tárcában levő részvényeket szabad kézből, tetszése szerinti időben, általa szabadon meghatározható részletekben és árfolyamon adhasa el. Az igazgatóság a szabad kéz jogával a legszabadabban élt. A részvényeket jóval a névértéken felül, annak csaknem a négyszeresén értékesítette. Ebből a nagy árfolyamnyereségből óriási összegek folytak be az igazgatóság kezébe. Az igazgatóság ezekről az eladásokról sua sponte jelentést sohasem tett, el sohasem számolt a közgyűlésnek.

Az engedély-okirat és az alapszabályok 58. §-a szerint az összes felpénznyereség a társulat különartálékalapjába helyezendő. E helyett azonban mi történt? Az 1900. április 24-én tartott közgyűlésen egy részvényes végre bátorodott az igazgatóságot meginterpellálni, hogy a lefolyt években tulajdonképpen hány részvényt

Csak a fogai közt sziszegte:

— És azt hiszi, ennyi elég?

— Az üdvösségem a maga kezébe van le-téve.

Valósággal meg voltam indulva. És csak beszámíthatatlan voltomnak rohatom föl: szavamat adtam, hogy másnap reggel átkísérem Gölnicre, ahol senki se ismer és ahol egy műkedvelői előadásra vesz részt. Onnét visszautazik a fővárosba.

Nem mondom, hogy egy-egy józanabb per-cemben nem ágaskodott föl a lelkiismeretem, de aztán ismét hatalmába ejtett az a gondolat varázsa, amit az első kaland kilátása tesz a magamféle meglehetősen naiv kedélyre.

Azon törtém a fejemet, miféle bevehető früggyet találjak, hogy föl ne ébredjen a feleségem gyanuja.

Egy rettentően elcsépeelt ürügy kínálkozott. Pár nap előtt jött levél Kassáról, boldogult atyám testvérbátyjától, hogy folyton gyöngélgedik s mivel most oly közel vagyok hozzá, szép lenne, ha csak egy napra is felkeresném.

Hát ez elkoptatott nagybácsi-ürügy lett a kibuvóm.

Ha hiszik, ha nem, szavamra mondom, hogy ez volt első hazugságom a feleségemmel szemben.

De ha nem ad hitelt szavaimnak...? Már nem egy sorsosomtól hallottam, hogy 9 százalékkal volna kedvesebb a megcsalt asszonyok

— Hogy érkezéél vissza tegnapelőtt Gölnicről?

Meglehetősen ügyetlenül próbáltam kiparirozni a dolgot.

— En Gölniczen, hiszen tegnapelőtt Kassán voltam?

— Na, csak nem akarod rám fogni, hogy hallucinálok? ... hisz köszöntöttelek is.

Egy szemhunyorításomból aztán megértette a szerencsétlen, hogy mekkora csávába hozott. Mint jó cimborám nem szólt többé az ominózus üggyről.

Volt a fürdőnek egy Xantippéje, özv. Zsarátnokyné, a kinek már nem lévén Szokratesze, a mások férjénél folytatta mesterkedését.

A malőrös nap estéjén új főntnevezett Zsarátnokyné nem látván engem a bokrok között lévő lócán, így szólt a parkban vele sétálgató feleségemhez.

— Mennyire sajnálom magácskát, édes szép gyermekem.

— Mi okból, nagyságos asszonyom?

— Mert imhol maga is eljutott oda, a mi közös sorsunk: megcsalja az ura.

— Engem?

— Hát nem hallotta, hogy tegnapelőtt nem Kassán volt a beteg nagybácsinál, de Gölniczen. Fogadni mernék, hogy asszony van a játékbán.

Azt hittem, szétszaggatom azt a szípirtyót.

és minő árfolyamon adott el az igazgatóság és kérdésére választ követelt. Az igazgatóság, bizva a csupán elmondott szavak röpkességében, válaszolt a kérdésre. Elmondták, hogy a régi részvények birtokosainak elővételre felajánlottak és eladtak 50,000 drb. részvényt összesen 13 millió 980.000 forintért és másoknak szabadkézből eladtak 31.077 drb. részvényt 11 millió 525.482 frt 37 krért. A két összeget egybefoglalva tehát 25 és fél millió forint folyt be új kibocsátású részvények eladási ára fejében. Ez összegből 8.700.000 forint a 87.077 drb. részvény névértéke, úgy, hogy marad elért felpénz ke-rekszámában 16.748 000 forint, vagyis 88 millió és 496.000 korona s ennyit kellene kitennie a külön tartalékalapnak. Amde az igazgatóság az 1899. december 31-én felállított s az 1900. évi közgyűlés elé terjesztett mérlegben a külön tartalékalapot csak 30 millió 743 ezer koronában mutatja ki, tehát az elért felpénznyerességből két és fél millió hiányzik.

A ki az igazgatóság nevében a fölvilágosítást adta, nem a végszámokat, nem a fölösle-geket említette, hanem azt sorolta fel, hogy hány darab részvényt adtak el s csoportonként milyen árfolyamon. A közgyűlésen jelenlevő részvényesek a komplikált összeadási, szorzási és kivonási műveletet természetesen fejben nem tudták elvégezni és követni s így a szóval előadott jelentésre nem reflektálhattak, azt hallgatagon tudomásul vették. De a múlt évi közgyűlésig már volt idejük a számolási ek-vilibrisztikát helyesség tekintetében megvizsgálni s azóta közgyűlésen és közgyűlésen ki-vül számtalanszor kérdést intéztek az igazga-tóságához, hogy hova lett ez a két és fél millió, a mely teljesen elsikkadt, mert sem a mérlegben, sem az igazgatóság jelentésében semmi nyoma sincs. Az igazgatóság a feleletet e kér-désre kereken megtagadta.

Es a kereskedelmi miniszterium kiküldöttje a közgyűlésen jelenlevő kormánybiztos sem követelt erélyesen választ erre a kérdésre.

Az igazgatóság barátjai úgy „kéz alatt“ azt a mesét terjesztik, hogy ez az összeg „vesztegetésekre kellett.“ Mások tudni vélik azt, hogy ez összeget az igazgatóság a tőzsdén el-spekulálta. Ha ez igaz volna, úgy ez az igaz-gatóság azonnal elmozdítandó! De a választ megadni nem másoknak, hanem a gyanúsított igazgatóságának feladata.

Remegve vártam a feleségem választát. Megszó-lalt az ő édes muzsikája hangján.

— Nekem azt mondta Kassáú volt, az én férjem sohasem hazudik.

— De ha szemtanu bizonyít ellene?

Jobban megbízom az uram szavában, mint egy idegen szemében. Az az ur bizonyára fél-reismert valakit.

— Micsoda ártatlan gyermek magácska! Es mit tenne, ha meggyőződik róla, hogy az ura csalja?

Csodálatos erélyességgel mondta és olyan ábrázattal, mely valódi asszony-ideállá tette azt a gyermekteremtést.

— Amig csalhatatlan bizonyítékom nincs s ellene, nem szabad, nem volna lelkem benne kételkedni. Es ha meggyőződném róla, hogy megcsal, akkor nem tartanám érdemesnek ke-seregni előlött. Én csak bizva tudok szeretni és ha e bizalmam megtört, még pedig alapos okon, fásult megvetés következnek.

Ugy éreztem magamat e szavak hatása alatt, mint a purgatoriumból előkerült megtisz-tult lélek.

Szavamra mondom, hogy ez első hazugsá-gom volt az utolsó a feleségemmel szemben, aki valódi fakir hűséget tanusított, aki fénye-sen igazolta be azt az állítást, hogy kilenc szá-zalékkal volna kevesebb a megcsalt asszonyok száma, ha nem kételkednének még ott is, ahol erre éppen semmi ok.

Tény az, hogy a részvényesek máig sem tudják, hová lett ez a két és fél millió. Rész-vényesek és közvélemény egyaránt követel-nek választ e kérdésre s ez ügyben teljes vi-lágosságot!

Mária Annunciata regénye.

(A föl'bontott eljegyzés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

A német, de különösen a bajor sajtó, kü-lönösen részletességgel foglalkozik *Siegfried* her-ceg eljegyzésének föl'bontásával s mindenképen azt hangoztatja, hogy nem a vőlegény az oka a történeteknek.

A müncheni *Fränkischer Kurier* ezt írja: A fiatal főhercegek nem szerelmi házasságra ké-szültek s úgy tudjuk, hogy a főhercegnő csak azért mondott igent *Siegfried* hercegnek, mert a rokonai, de különö en nagybátyja, *Ferenc Fer-dinánd* főherceg rábeszélte. *Mária Annunciata* komoly, magába zárt jellem s a bécsi udvar-ban mindenki tudja, hogy a szive nyolc év óta nem szabad. A főhercegnő megszeretett egy if-ju német herceget, a ki ma is kedvence *Vilmos* császárnak, de házasságuknak nagy akadályá volt: a herceg protestáns vallású. *Mária An-nunciata* ellenben buzgó katolikus. A szerel-mes főhercegnő szive vonzalmá már-már le-győzte vallásos meggyőződését s mint nagyko-ru lett, kijelentette, hogy feleségül megy a né-met herceghez. A királyhoz fordult, de a felség nem egyezett bele huga kérésébe.

Azt hitték, hogy a főhercegnő szivének sa-jgó sebe idővel meggyógyul s ő maga is meg-őrült, mikor a király a hradisini nemesi hölgy-alapítvány apátnőjévé nevezte ki. A fiatal her-cegnő csöndes megadással tűrte sorsát s min-den szórakozása, minden gondja a hradisini intézet volt. Ez év februárjában a bécsi udvar-jónak vélte, ha a főhercegnő *Siegfried* bajor herceg felesége lesz. *Mária Annunciata* azonban erélyesen tiltakozott e frigy ellen s arra is csak hosszas kérések után állott rá, hogy *Siegfried* herceget fogadja. Az eljegyzést június közepén mégis megtartották, de a menyasszony már a hónap vége felé megbánta ígését s kijelen-tette, hogy nem lesz a herceg felesége.

— Alaposan megvizsgáltam mindkettőnk jellemét — mondotta a hercegnő — s úgy ta-láltam, hogy sohasem tudók egymást megér-teni.

Arokonok rábeszélése egy időre ismét el-térítette a főhercegnőt szándékától. Nem kérte hát vissza jegygyűrűjét, de környezete már ak-kor sejtette, hogy az erős akaratu főhercegnőt csak ideig-óráig tudta megnyugtanni. München-be a menyasszony sehogy sem akart elutazni. Azt mondotta, hogy ösztönszerűleg attól fél, hogy a bajor fővárosban szerencsétlenség éri. Hetekig tartó habozás után végre rászánta ma-gát a müncheni utra s bár odakünn szives szeretettel fogadták, *Mária Annunciata* nem melegedett föl s a szavát is alig hallották, le-vert volt, színházba nem ment el s a hogy visszaérkezett Bécsbe, rezignáltan mondotta:

— Nem keresztényi jellem, hogy nem köz-lik *Siegfried* herceggel, hogy nagyon szeren-csétlen leszek az ő oldalán . . . Nem akarom a Habsburg-ház szerencsétlen házasságait sza-porítani.

A főhercegnő rokonai nem tágitottak. El akarták osztatni kételyeit, alaptalan félelmét, de céljukat nem érték el. A szerencsétlen menyasszony könyörögve kérte meg királyun-kat, a család jóságos szivü fejt, hogy vegye őt pártfogásába s ne kényszerítse a kelletlen házasságba.

„Tisztelem, becsülöm a herceget, de sze-retni soha sem fogom . . .“ — írta a főherceg-nő a királynak.

Agg uralkodónk szivo megesett a boldog-talan főhercegnőn és sajátkezü levélben tu-datta vele, hogy nem zárkozik el a kívánsága elől.

Julius utolsó napjaiban a főhercegi ara ba-rátságos de komoly hangu levélben szólt a je-gyeséhez és lovagiasságára hivatkozva megkér-te, oldja fel a szava alól.

Három-négy napi szóbeli tárgyalás után a herceg követe visszavitte a főhercegnő gyűrű-jét s *Mária Annunciata* megüzente volt vőlegé-nyének, hogy visszavonul a hradisini hölgyala-pítvány falai közé s nem inegy férjhez soha . . .

Az aradi szintársulat.

(Gyulán és Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

Augusztus 15-étől Gyula városában játszik hat héten keresztül az aradi szin-társulat. *Zilahy* Gyulának ez a nyári ex-pedíciója sok jó reménységgel kecsegtet. A művészi nivó is meg lesz, s úgy látszik az anyagiakat illetőleg sem lehet panasz. A bérlet pompásan beütött, amennyiben már eddig is közel háromezer korona a bérlet-összeg a néhány hetes szezorra.

(A gyulai hat hét.)

A műsor, mely az egész időre teljesen készen van, változatos és érdekes, s emelni fogja több újdonság, vendéjáték és opera-elő-adás. Új darabok *Kuruc Feja* *Dávid*, *Bottyán Generális*, *Órnagy ur*. E mellett azonban egész sereg előadás lesz, mely Gyulán premier számba megy. Az operák közül színre hozzák *Fausto-t* és a *Bajazzók-at*. Mint vendégek fel-lépnek: *K. Hegyessy Mari*, gróf *Festetichné* *Demjén Róza* és *Rózsa Lili*, ki tudvalevőleg októbertől az aradi szintársulat primadonnája.

Az augusztus 15-iki megnyitóra az aradi megnyitó est egy felvonásos darabjai kerülnek előadásra: a *Hunyadi* opera nyitánya *Mohács után* (Bartók színműve, Ó (Herczeg) vigjátéka) és *Falusi tréfa* (Géczy népszínműve.) Szeptem-ber első hetében kerül színre először *Fényes Samu* nagy hatást keltett darabja *Kuruc Feja* *Dávid*, s e hó közepén lesz *Sibenburger Károly* új színművének *Bottyán Generális*-nak bemu-tatója. Ezt megelőzőleg néhány nappal adják elő az *Órnagy ur-at*.

Az első vendég *K. Hegyessy Mari* lesz, aki augusztus 21-én a *Vörös-talár*-ban, s a követ-kező két estén *Stuart-Máriá* ban és a *Cigány*-ban lép fel. *Festetichné* augusztus 28-án a *Ka-méliás hölgy*-ben, s ezt követőleg a *Váljunk el* és a *Romeo és Julia* előadásain vendégsze-repel. A harmadik vendég, *Rózsa Lili* szeptem-ber 12-én és 13-án lép fel, s mindkét-szer az *Izé* főszerepében, melyet a nyáron *Pálmay* mu-tatott be Aradon. A primadonna még szeptem-ber 24-én és 27-én játszik a *Lotti ezredesei*-ben.

Bár nem vendéjátékok, de azért a szezon kiemelkedő előadásai mikor *Zilahyné* *Singhoffer* *Vilma*, vagy *Zilahy* *Gyula* fellépnek. *Zilahyné* szeptember 5-én játszik először Gyulán, és pe-dig a *Katalin* címszerepét, melyet vasárnap megismétel. Még a *Faust* és *Bajazzók* operában és a *Seulamith* bau lép fel. *Zilahy A király há-zasodik* és a *Közönyt-közönyvet* című darabok-ban játszik.

A szezon nevezetesebb előadása lesz még az *Aranylakodalom*, mely *Kossuth Lajos* szüle-tésének századik évfordulója alkalmából kerül színre. Szeptember elején háromszor adják *As*

ember tragédiáját, mikor a híres *Eszterházy*-diszleteket és ruhatárat bemutatják. Szinre hozzák *Dálnoki Nagy Lajos* verses vigjátékát a *Harag* ot is.

Az említett darabokon kívül színre kerül még Gyulán: *Boccacio*, *Liliomfi*, *Tót leány*, *Fedora*, *Lumpaciuss*, *Vizdön*, *Csikós*, *Pillangó* kisasszony, *Erősebb*, *Balaton* rege, *Kornevillei* harangok, *Florika* szerelme, *Goldstein Számi*, *Kis szőkevény*, *Felhő Klári*, *Gésák*, *Nebántsvirág*, *Lili*, *Rip-Rip*, *Lilom Klári*, *Sárga csikó* stb.

(Készülődés az aradi szezonra.)

A gyulai hat hét sokban előkészítője lesz az aradi téli szezonra. Az ujdonságok és többi régi darab, melyek Gyulán színre jutnak, az októberrel kezdődő évad folyamán Aradon kerülnek előadásra.

Az Aradon előadandó ujdonságok, melyeket eddig Zilahy megvett a következők: *Kurucz Feja Dávid*, *Bottyán Generalis*, *Örnagy ur*, melyeket már Gyulán is bemutat továbbá *Anyegin Eugén* opera, a Párisban nagy sikert aratott *Rosina* operet, melyet Zilahy mutat be Magyarországon először, továbbá: *Dada*, *Három kivánság*, *Pogány Gábor*, *Kereszt* jelenben, *Morituri*, *Szerencse*, *Fifiú*, *Aranyos*, *Édes lányka*, *Ivette*, *Rin fu*, *Milliók a hó alatt*, *Karácsonyi álom*, *Postás fiu* és a huga.

Ezek mellett felelevenítik: a *Skott* nemes, *Fabricius ur* leánya, *Fösvény*, *Fra Girolamo*, *Kapi vár*, *Durand és Durand*, *Figaro házassága*, *Haramiák*, *Trapezunti hercegnő*, *Gasparone*, *Szegény Jonathán*, *Udvöske*, *Kanári hercegnő*, *Boszorkányvár*, *Hoffmann meséi*, *Kék asszony* című darabokat.

Az operáknak szép szerepe jut majd a téli évadban.

TÁVIRATOK.

A cár kegyelme.

Berlin, aug. 12. Mint a *Berliner Tagblatt* Pétervárról jelenti, a cár állítólag elrendelte a smolenski fogházban internált valamennyi diák szabadonbocsátását, a kiket a moszkvai februári zavargások alkalmával elfogtak volt. A kormányzó rövid beszéddel bocsátotta el a diákokat a melyben munkára és nyugalomra szólította fel őket.

A szerzetesek ellen.

Chalons sur Saone, aug. 12. Tegnap itt tornaünnepély volt, a mely alkalmából banketet rendeztek. A banketen *Gillot* szenátor beszédet mondott, a melyben szerencsét kívánt a kormánynak az egyesületi törvény alkalmazásáért a bretagne-i, Chouan-szerzetesek ellen. *André* tábornok hadügyminiszter erre azt mondta, hogy a kormány el van határozva feladatát teljesen végrehajtani. (Élénk tetszés.)

Harc a felkelőkkel.

Washington, aug. 12. Az Egyesült Államok carracasi követe arról értesült, hogy a németek a német érdekek védelmére, a melyeket a legutóbbi fölkelés következtében veszély fenyeget, Porto Cabellóban csapatot akarnak paratratenni. Ennek következtében a *Topeka* amerikai hadihajó parancsot kapott, hogy Porto Cabellóban csapatokat szállítson partra, ha ezt a helyet megtámadnák.

New York, aug. 12. *Petit Goave* városa teljesen elpusztult. A két hadviselő fél kölcsönösen egymást vádolja a tüzvész okozásáért. A Dassas francia cirkáló élelmiszereket vitt *Petit Goave*-ba és onnan 200 asszonnnyal és gyermekkel tért vissza.

A bécsi kivégzés.

(Woboril az akasztófán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

Mint röviden említettük, hétfőn reggel 7 órakor végezték ki Bécsben *Woboril* Jánost, aki ez év január havában meggyilkolta *Keszler* Israel szatócsot és akit ezért a törvényszék akasztófára ítelt. Az ítéletet vasárnap kézbesítették *Woboril*nak és sok helyt megütközéssel vették tudomásul, hogy ezt az ítélethirdetést éppen vasárnap végezték. Megmagyarázza azonban ezt az, hogy el akarták kerülni a kivégzésen jelen lenni szándékozók belépő jegyért való tolongását, amely kétségtelenül igen nagy lett volna, ha a lapok idejében hirt adhatnák, hogy mikor lesz a kivégzés? Mindamellett így is sokan kértek jegyet, köztük *Woboril* áldozatának az apja, aki mindenképpen jelen akart lenni fia gyilkosának a kivégzésén. A jegyzőztő hivatalnok rábeszélésére azonban végül mégis elállt szándékától és nem jelent meg az akasztásnál.

Az ítéletet délelőtt fél tizenegy órakor olvasták fel *Woboril* előtt. Az elítelt látszólag szilárdan fogadta az ítéletet, erős hangon válaszolt az elnök hozzá intézett kérdésére, hogy megértette-e az ítélet és reszketés nélkül írta alá az elébe tett okiratot.

Ezután elvezették a siralomházba. Védője követte, hogy megtudakolja, mi kivánsága van még arra a pár órára, ameddig élete tart? *Woboril* anyját szeretne volna látni és felkérte a védőt, hogy táviratozzon a csehországi *St. Mera*-ba, hogy jöjjön el fiához. Minthogy azonban a vasúti összeköttetés olyan, hogy az anya nem érkezhett volna meg időjében, a táviratozás elmaradt. Ugy látszik egyébként, hogy *Woboril* egész végig reménykedett, hogy még kegyelmet kap és a börtönőr elég humanus volt, hogy erősítgesse ebben a reményben. A délután folyamán a védő, szokás szerint, táviratban fordult kegyelemért az uralkodóház védelme számára, de eredmény nélkül.

Woboril a kivégzést megelőző napot úgy szólnán egészen étlen-szomjan töltötte. Az elébe állított szeszes italokhoz nem nyult hozzá, enni is mindössze délelőtt evett csak egy kis darab húst, amihez savanyu uorkát tálaltak neki. Cigaretta azonban egész rakásra valót szítt el. Délután három levelet írt, mindháromt cseh nyelven, még pedig az anyjának, egyet a feleségének, egyet pedig egy unokanővérének. Hajnali 3 órakor meggyönt, 5 óra felé pedig misére vezették, honnan visszatérve végignyújtóztott fekvőhelyén.

A kivégzést reggel 7 órakor hajtották végre a fogház udvarában, szakadó esőben. A szűk udvaron, ahol az ajtótól három lépésnyire állott a bitófa, számos néző kapott helyett; a közönség legnagyobb részét orvosokból, katonatisztekéből állott. Egy negyed órával hét előtt, szakadó esőben, engedték be a szomorú látványosság nézőit. A beborult égbolt s a zápor csak még fokozta a szomorú kép sötét színét. Röviddel hét óra előtt érkeztek meg a törvényszék emberei, *Veigl* dr. alelnök vezetése mellett. Utánuk jött a delikvens, akit a börtönőr vezetett. Mögöttük fekete ruhában, fekete keztyűben, cilinderkalappal a fején lépdelt *Lang* a hóhér. Mikor a menet a bitófához ért, megkötötték *Woboril* kezét s a cölöp elé állították. A hóhér az akasztófa mögé állt. A bíróság ekkor átadta az elítelt rablogyilkost a hóhérnak, aki néhány másodperc múltán jelentette, hogy a megbízásnak eleget tett.

Woboril azonban ekkor még nem volt halott, annyira, hogy mikor a pap beszédet inté-

zett a jelenlevőkhez, kiemelve, hogy *Woboril* bünbánóan halt meg, az akasztott ember lábait még rángatódtak, úgy, hogy a hóhérlegényeknek kellett azokat lefogniok. Jó pár percig tartott, míg *Hbrda* törvényszéki orvos jelenthette, hogy a szív megszűnt dobogni és az elítelt kiszenvedett.

A holttestet egy óráig hagyták függni az akasztófán, azután levették és felboncolták. A boncolás semmi olyan adatot sem szolgáltatott, amiből *Woboril* szellemi épsége ellen lehetett volna következtetni.

TANÜGY.

Aradi felsőbb leányiskola.

— Iskolai értesítés. —

Az aradi városilag segélyezett magán felsőbb leányiskolában, mely a nm. vallás és közoktatásügyi miniszterium 47581/1902 sz. rendeletével nyilvánossági jogot nyert, f. évi szeptember hó 1-én az első, második és ötödik, hatodik osztály nyílik meg, a két legfelsőbb osztály azonban egyelőre az eddigi jelleggel.

A felsőbb leányiskola legújabb tanterve lényegesen eltér a polgári leányiskola tantervétől, főképp a tantárgyak száma és a végzendő tananyag nagyobb terjedelme tekintetében. Az eltérés már a második osztályban annyival inkább lényeges, minthogy itt már a francia nyelv kötelező tantárgy. A magasabb osztályokban a latin nyelv fakultatív tantárgy lesz, hogy azon növendékek, kik a főgymnasium hetedik osztályába akarnának lépni, ebből sikeresen vizgázhassanak. A felsőbb leányiskolai oktatás általában kiváló sulyt fektet a hazai és idegen nyelveknak — francia, német, — hazai irodalomnak, nemzeti és világtörténetnek, a természettudományoknak, rajznak, kézimunkának a magasabb műveltség színvonalának megelőző tanítására.

Az első és második osztályban beiratási-díj 20 korona, a tandíj évi 120 korona, mely havi részletekben is fizethető. A ötödik és hatodik osztályban évi tandíj 208 korona, mely szintén havi részletekben fizetendő. A felsőbb leányiskola hatodik osztályából a növendékek a tanítóképző harmadik osztályába vétetnek fel. Az átlépés megkönnyebbitésére az igazgatóság gondoskodni fog, hogy a növendékek a paedagógiát már az ötödik osztályban is tanulják.

Az intézettel kapcsolatos internátusban a jelentkezők évi 600 koronát fizetnek tíz havi részletben. A növendékek teljes ellátást nyernek, a legnagyobb gondozásban részesülnek s főleg a francia és német nyelvi társalgásban szereznek gyakorlatot. A zene-oktatás külön, de mérsékelt díjjal jár. Az internátus igazgatónöje és fővezetője özv. *Sváby* Pálné-Turcsányi Gizella.

Minden az intézetre vonatkozó közelebbi felvilágosítással akár személyesen, akár levélileg az igazgatóság készséggel szolgál. Beiratkozhatni naponként az igazgató lakásán (*Lázár Vilmos* u. Földes-ház, II em.) d. e. 11-12 vagy augusztus 25-ikétől szept. 3-ikáig bezárólag az intézet helyiségében, a városi székénéma intézet épületében, a *Hassinger* úcai leányiskola belső udvarában (*Rákócy* u. 8) d. e. 11-12 és d. u. 2-3. Dr. *Somogyi* Gyula, az aradi városilag segélyezett felsőbb leányiskola igazgatója.

(—) Vizsga és beiratás. Az *ujszentannai* állami polgári fiú-iskolában a magánvizsgálatok augusztus 28 és 29-én tartatnak meg. A beiratások szeptember négy első napjain délelőtt lesznek, a felvételi és javító vizsgálatok szeptember 1 és 2-án délután tartatnak s 5-én lesz a tanév ünnepélyes megnyitása. Uj-Szent-Annán, 1902. augusztus 11-én. *Szabó* Béla, igazgató.

(—) Megerősített tanár. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Kovács* Károly dr. makói állami főgymnasiumi ideiglenes rendes tanárt, rendes tanári minőségében, véglegesen megerősítette.

Makó város közgyűlése.

(A közgyűlés folytatása. — Ismét Börcsök Gergely. — A tiszviselői fizetések. — Egy pár csizma jutalom.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, augusztus 12.

Makó város képvisellete tegnap délután folytatta és ma délelőtt fejezte be az augusztus havi rendes közgyűlést.

A tegnap délután 8 órakor megnyílt gyűlés Topcsy László indítványára utasította a rendőrséget, hogy a Marosban jelölje ki a fürdésre alkalmas helyet, a tanácsot pedig arra, hogy az ingyenfürdőt nagyobbtassa meg.

Traznovszky Ágoston indítványára felkéri a megyét, hogy a makói utak vám jövedelmét engedje át a városnak. Ennek ellenében megígéri a város, hogy a vámjövédelmet kizárólag az utak fejlesztésére és kövezésére fordítja.

A belügyminiszter jóváhagyta a képvisellet azon határozatát, melylyel Cseresnyés János főkapitánynak a polgármesteri helyetteséért 1800 korona jutalmat szavazott meg. A főkapitány nagylelkűen a Kossuth-szoborra ajánlotta fel ezt az összeget annak idején, de Börcsök azért még így sincs megelégedve s nagy derültég és méltó bosszankodás mellett fejtegette, hogy nem jogerős a határozat, mert a miniszter csak a képvisellet határozatát hagyta jóvá, de az ő felelősségéről nem mondja, hogy elutasította. A miniszter határozatát tudomásul vették.

A vármegye alispánja az általános tiszviselői fizetést szeptember hó 2 ikára tüzte ki. Tudomásul vették.

Ezután Börcsök indítványára a tárgysorozat hátulját, a fizetésjavítás iránti kérelmeket vették elő. A rendőrök, hajduk és tüzoltók 120—120 korona évi fizetésjavítást kértek. Börcsök Gergely egy fillért se ad senkinek. Ez szabályzat-módosítás lenne, azt pedig nem teheti meg a képvisellet ő szerinte.

Cseresnyés János főkapitány a képviselők jóindulatába ajánlja kérelmet. A rendőrök az év minden napján 120 nappal szolgálatban vannak s a 240 frtos fizetés mellett akárhány életébe kerülő betegséget szerez a terhes szolgálat mellett, pedig a legkisebb képzettségű rendőrnek is van annyi tanulmánya, mint Börcsök Gergelynek, a ki hetenkint két délelőttön szedi a helypénzt s 800 forint évi fizetést kap ezért. Szerinte a rendőrök is megérdemelnének legalább annyit.

Börcsök újból tiltakozik a fizetésemelés ellen, de felajánlja a rendőröknek egy-egy pár csizma jutalmat.

Oriási derűtséget okozott az ajánlat, de azért nem a fizetésemelést, hanem a csizmát szavazták meg, a tüzoltók kérelmét pedig elutasították. Legjobban jártak a hajduk. A nagy zivajban azt se tudták a képviselők, hogy miről van szó s megszavazták a fizetésemelést.

A ma délelőtti gyűlés valamivel gyorsabb tempóban haladt. A törvényhatósági leiratok s a bemutatott különféle iskolai költségvetéseket tudomásul vették s nagyobb vitát csak a szervezési szabályzat módosítása keltett. A szabályzatban tudniillik egy új gazdasági szaktanácsosi állás van felvéve. A múlt gyűlés bizottságot küldött ki, vitassa meg, jó lesz-e ez így. A bizottság ma azt jelentette, hogy nagyon jó lesz, mert gazdát kap egy nagy csomó dolog, amit most a számvevő végez, s így a számvevői hivatal is rendbe jöhet mielőbb.

Mágori Sámuel ellene szól az állásnak s azt ajánlja, hogy miután a várost mindig alszámvevői állás rendszeresítésére akarták kényszeríteni, a gazdasági tanácsos 2000 koronás

fizetéséből rendszeresítsen a város egy 1600 koronás alszámvevői és egy 400 koronás tanácsosi állást.

Hoesz vita után a Mágori indítványát fogadták el s apróbb ügyek elintézése után a közgyűlés tíz órakor végeft ért.

MULATSÁGOK

(*) Hangverseny Menyházán. Hétfőn este a menyházai fürdő éttermében fényesen sikerült hangverseny volt. A hangversenyen közreműködtek az aradi műkedvelők közül Tóttössy Dalma, Vas Sándor, Haasz Olga, Korbuly Giza, és Tóttössy Gézáné, a kik zongora és énekszámakkal zajos tapsokat arattak. Hangverseny után Pócsi Laci zenekarának játéka mellett tánc következett. Az első négyest negyven pár táncolta. Az estély tiszta jövedelme száz korona, a mit jótékony célra fordítanak. Az estélyen a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: Urbán Ivánné, Hegedüs Sándorné, Tóttössy Gézáné, Hász Béláné, Korbuly Józsefné, Csiky Károlyné, Czifra Jánosné, Gellényi Ernőné, Jakabffy Dezsőné, Friebeisz Miklósné, özv. Antalffy Endréné, özv. Borosné, Hász Józsefné, Robitsek Gusztávné, Bolyos Józsefné, özv. Végh Aurelné, br. Bánhidny Antalné, özv. Paradayser Lajosné, Vásárhelyi Józsefné, özv. Baán Arpádné, Pauliny Károlyné, stb.

Leányok: Vásárhelyi Janka, Baross Boriska, Korbuly Giza, Korbuly Ilona, Tóttössy nővérek, Haasz Emmy, Czifra Emma, Csiky nővérek, Baracs Sarolta, Pokomándy Etelka, Csernovits nővérek stb.

Mangrát nem erősítik meg.

(A minisztertanács döntése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

Mikor az aradi gör. kel. román zsinat püspökké választotta Mangra Vazult, a nagyváradi vikáriust, a győzelem mámorától megittasult hivi biztosra vették, hogy Mangra ellen sem kánoni, sem politikai, még kevésbé társadalmi tekintetben nem tudnak olyan kifogást felhozni, mely őt az aradi püspöki székből való megerősítésre lehetlenné tegye.

Es ez mégis megtörtént. Igen jó budapesti forrásból értesítenek ma bennünket, hogy a minisztertanács körülbelül már három hét előtt döntött a Mangra ügyében s egyértelműleg elhatározta, hogy őt nem terjesztik föl megerősítés végett a király elé.

Az aradi püspökválasztás után, de már jóval azelőtt többször hangoztattuk és hangoztatta velünk együtt az egész magyar sajtó, hogy a kormány nem járulhat hozzá ehhez a választáshoz, mely nem volt egyéb, mint egyenes arculesapása a magyar nemzetnek. Szóltunk arról, hogy Mangra politikai és társadalmi szereplése olyan, mely nem érdemesíti őt arra, hogy az aradi püspöki székből ül-hessen. Ezt a mi véleményünket, mely különben találkozott az egész közvéleménnyel, magáévé tette Metianu János nagyszabedni érsek-metropolita is.

Ismeretes, hogy a Metianu érsek elnöklete alatt ülésezett püspöki zsinat Mangrát kánoni szempontból nem kifogásolta, ami azt jelenti, hogy Mangra ismeri a gör. kel. egyház szertartásait, tud misézni, temetni. Szóval, hogy tanulmányai nem hiányosak.

A püspöki zsinatnak ezta határozatát Metianu felterjesztette Wlassics Gyula választás- és közoktatásügyi miniszterhez, de

hozzácsatolta a maga véleményét is, arra nézve, ülhet-e Mangra a püspöki székből, vagy nem.

Metianu érseknek ez a külön véleménye egy cseppet sem volt kedvező Mangrára nézve. Wlassics miniszter ekkor áttanulmányozta az irásokat és szintén adott véleményt arra nézve, hogy megerősítsék-e Mangra. Ezt a két véleményt Széll Kálmán miniszterelnök minisztertanács elé terjesztette.

Hogy Wlassics miniszternek mi volt a véleménye, azt nem lehet tudni, annyi azonban most már bizonyos, hogy a minisztertanács, mely két vagy három héttel ezelőtt tartott ülést, magáévé tette. Metianu érsek különvéleményét es Mangra püspökségére nézve akként határozott, hogy a király elé úgy fogja fölterjeszténi Mangra ügyét, hogy a Felség ne hagyja jóvá a választást.

A minisztertanács indokolása azonos a Metianu érsekével. A minisztertanács szintén Mangra magán- és társadalmi szereplését hozza fel okul arra, hogy a király megtagadja a választás jóváhagyását.

Mangra néhány bizalmas hivi már tudja a minisztertanács e döntését, a mely érthető levertséget kelt a tulzók táborában.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* Vizvári Gyula beteg. Budapestről jelenti tudósítónk: Vizvári Gyula a Nemzeti Színház művésze súlyos beteg. A beteg művészt budapesti lakásán ápolják. A hirneves komikus mintegy két hét előtt lett rosszul mátyusföldi nyaralójában, ahonnan családjá beszállította a fővárosba. Itt Kéty tanár is megvizsgált s föltétlen nyugalmat ajánlott neki. A beteg állapota a mai nap folyamán valamivel jobbra fordult.

* Haller Irma a Suhanc-ban lépett fel utoljára Kolozsvárra. Erről a vendégjátékról a Magyar Polgár így ír: Valami különösebb tulajdonok most sem nyilatkoztak az alakításában, melyről egyéniségének kellemén kívül alig lehet valami érdemlegeset feljegyezni. Eredetiség, ötlet, vagy sajátos szín nem nem tüntetik ki. Hogy ügyessége, több előnyös kvalitása nem marad hatástalan a színpadon, most is láttuk. Kezdő és gyakorlatlan volta azonban még nagyon meglátszik a játékán. Nagyon kis terjedelmű, bár ép énekhangját e föllépésével már fáradnak is éreztük. És ha e vendégszereplésnek szerződési cél volna az indítója, úgy a vendégprimadonna több előnyös tulajdonainak előzőleg is konstatait kijelentése mellett, meg kell jegyeznünk ép oly őszinteséggel azt is, hogy a színház mai viszonyai között nem a kezdő primadonnák szerződésével oldható meg az énekes személyzet kellő kiegészítése.

* Az aradi színtársulat néhány tagja élvezetes estét szerzett vasárnap Csermőn. Az ottani környékbeli intelligencia szép számmal gyűlt össze a hangversenyre. Bejcei György, B. Répássy Gusztó és Polgár Sándor voltak a szereplők s Orbán Árpád karnagy zongora kísérete mellett tíz számból álló műsorral arattak temérdek tapsot és elég sok koronát. Kár — jegyzi meg tudósítónk — hogy az igazi magyar zene csak két számmal vol képviselve a műsorban.

* Feleky Miklós sziklája. A leányfalusi művészkolónia boldogult nesztorának, Feleky Miklosnak, aki éveken át lelke volt az ottani társasáletnek, érdekes emléket állított a minap a család azon a helyen, a hol az utóbbi időben oly szívesen időzött az agg művész. Hatalmas sziklát helyeztek a pad mellé, melyen ülni szokott s belevésték: Feleky Miklós 1902III/16. A szőlőhegy tetejéről hengerítették a terebélyes diófa alá e sziklát, a melyet mezei virágból

font füzérral ékesítettek föl a parasztok. Azóta naponként friss virágot tesz a sziklára az özvegy és künn lakó családja. Érdekes játéka a véletlennek, hogy hengerítés közben a szikla megrepedt, még pedig tisztán kivethető szivalkában éppen az irás fölött.

* A nagyváradi primadonna. Somogyi Károly a nagyváradi színház igazgatója társulatába szerződtette Márkus Arankát az Operaház ösztöndíjas tagját, aki tavaly a pécsi színházban aratott nagy sikereket.

Az aradi román püspökség temesmegyei birtokai.

(Kincstári földek román kézben.)

Arad, augusztus 12.

A *M. Sz.* ma megjelent száma terjedelmes cikkben foglalkozik a kormány birtokpolitikájával s ahhoz éles hangon szól hozzá. A kérdéses cikket állítólag a közélet egy kiváló alakjától kapta. Mivel abban az aradi gör. kel. román püspökség földvásárlásait is érinti, érdekesnek tartjuk a cikk alábbi részleteit reprodukálni:

„Oláh birtokszerezés” cím alatt a *M. Sz.* a minap egy kis közleményt hozott, melyben említés tétellett arról, hogy Versecz környékén egy háromezer holdas birtokra oláh parasztok reflektálnak és hogy Komoristye községében (Krassó-Szörény-megye) egy ősi birtokot tizenhárom oláh paraszt szerezte meg a román bankok segítségével kétszáz ezer koronáért.

Hát bizony csak a vak nem látja a románok rohamos térfoglalását és azt az iszonyatos pusztítást, amit a román bankok céltudatos működése a magyar érdekek kárára véghez visz.

De hogyha a magyar magánbirtokoknak román kézre jutása is elszomorító, mennyibe elszomorítóbb annak a tudata, hogy ha magyar állami birtokok jutnak román kézre.

Podig igen tekintélyes birtokok jutottak román kézre, itt Temesvár város közvetlen közelében. Az 1880-as évek végén Temesmegye központi járásában lettek eladva a kisodai és román-szt.-mihályi kincstári birtokok olcsó árban az aradi gör. kel. román püspökségnek.

Hiába vetette magát közbe a vármegye, hiába volt ellene az akkori temesvári jószágigazgató: Nagy György; hiába írta jelentésében a központi járás akkori főszolgabírája, hogy „a magyar állam tulajdonát képező birtokoknak olyan elidegenítése lenne ez, mely a későbbi nemzedéket csak arról győznék meg, hogy volt az országnak olyan magyar kormánya is, mely a magyar nemzet érdeke iránt tartozó kötelességérzetének és hazafiságának a a fiskális érdekeket fölhelyezte:” — az adásvetés megtörtént mégis.

És ha már nyilvánvalóvá válik, hogy ezen birtokok milyen célra lettek megvásárolva. Ezeknek a birtokoknak jövedelme képezendő javadalmazását a Temesvárt már a közel jövőben felállítandó gör. kel. román püspökségnek!

Hogy ennek a püspökségnek felállítása mily mérvben erősíti meg a temes- és torontálmegyei románok helyzetét, azt mindenki elképzelheti aki az aradi, lugosi, karánsebesi püspökségek román nemzeti irányban való kihatásának fontosságát és jelentőségteljeségét ismeri. A Temesvárt folyton növekvő román intelligenciának rohamos gyarapodását eredményezné a püspöki szék felállítása mindenekelőtt, azután következne a térfoglalás, majd pedig érvényesítené magát a nemzetiségi törekvések megalgályaiul szolgáló püspöki aulák egyházi és anyagi segítségével — a román nemzetiségi politika. Így létesítetik a Temesvárt örvendően haladó magyarosodásnak a kerékkötője.

A cikk végezetül kárhoztatja, hogy külföldi urak és idegen tőkepénzesek is vásárolnak Magyarországon jól jövedelmező birtokokat, még pedig potom áron.

Itt volna a legfőbb ideje annak, — mondja a cikkíró — hogy e tekintetben a törvényhozás intézkedjék, mert vannak Magyarországon ingatlanok, melyek olyan külföldieké, akiket nem is ismerünk. Itt vannak például az ugynevezett szegény iskola-növérkeknek sok száz ezer forint értékű ingatlanaik Temesvárt és Délmagyarországon, melyek a szegény iskola-növérkek tulajdonaként vannak felvéve, holott a szegény iskola-növérkek főnöksége, rendfenntartása stb. Münchenben, tehát egy idegen államban van s annak a tulajdonát képezik a magyar ingatlanok. Majd ezekről közlelőbb.

SPORT.

+ Az Aradi Athletikai Klub választmánya a minap Tedeschi Viktor elnöklete alatt ülést tartott, melyen határozatilag kimondták a csabai versenyen való testületi részvételt s az aradi uszó versenynek augusztus hó 24-ére való elhalasztását. Házi ügyei elintézése után: Dr. Tötössy Géza, T. Reitter Lajos, Pravodovszky István, Appel Rezső, Péterffy Ákos, Wild Géza, Biegelbauer Árpád, Sommer Nándor, ifj. Chirke Vilmos, Tóth Kálmán, Leitner Ernő, Záray Jenő, Parecz István, Br. Exterde, Kálmán, Bányász Jenő és Bányász Henrik urakat a klub rendes tagjai sorába. Baczó Frigyes és Balázs István József urakat pártoló tagjai sorába igtatta.

Az öreg kisasszony pénze.

(Gyilkosság-e, vagy öngyilkosság?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 12.

Ma reggel Székesfehérvárott igen rejtélyes körülmények között holtan találtak a lakásán egy előkelő családból származó öreg kisasszonyt, a ki nagy vagyonnal rendelkezett s a kinek minden pénze, minden értéktárgya eltűnt. A jelek oda mutatnak, hogy a kisasszonyt a vagyonáért meggyilkolták és kirabolták, ámbar az az eshetőség sincs kizárva, hogy önkézevel vetett véget életének.

A rejtélyes halott Bernáth Julia s közeli rokona volt Günther, Antal országgyűlési képviselőnek. A 65 éves öreg kisasszony elvonult életet élt, társaságba nem igen járt s otthon töltötte az időt az ő megszokott körében, jobbára cselédei közt.

Ma reggel holtan találták meg a lakásán. A földön feküdt s a nyaka egy vékony spárgával a szék lábához volt erősítve. Szeme fölött és arcán ütések nyomai látszottak, homloka is be van zúzva és több helyen összekarmolva, a mi arra mutat, hogy az öreg kisasszony halála előtt nehéz küzdelmeken ment keresztül.

A rendőrséget az esetről azonnal értesítették s ez a házbellekkel annak a kifürkészéséhez látott, mi okozta a halált?

A holttest mellett egy levelet találtak, a melyben meg van írva, hogy Bernáth Julia önkézevel végezte ki magát gyógyíthatlan megbajja miatt és azért, mert egy ismerőse ötezer koronával megkárosította. A levél dacára is bizonyosabbnak látszik, hogy itt nem öngyilkosságról, hanem rabgyilkosságról van szó.

A délelőtt folyamán megérkezett Székesfehérvárra Szalay Miklós honvédszázados, a Ludoviceum tanára, aki szintén rokona Bernáth Juliának s vagyoni viszonyait meglehetősen ismerte. A századosnak rögtön feltűnt, hogy az öreg kisasszony értékpapirjai sehol sem találhatók ezek helyett néhány zálogcédula volt a pénzszekrényben. Ugyanott egy másik zálogcédula is feküdt s ez az összes ezüstneműekre adott

kölcsönről szól. Első sorban tehát azt fogják megállapítani, hogyan kerültek oda a zálogcédulák s ki tette zálogba az agg kisasszony értékpapirjait és ezüstneműit?

Ami a halott mellett talált levelet illeti, arról a százados azt állítja, hogy az egyszerű hamisítvány s legkevésbé sem hasonlít az elhunyt irásához.

A holttest mellett a földön találtak egy egykoronást és husz fillér nikkelpénzt. Mindez igen gyanus, de még gyanusabb az, hogy a szobában a lámpa égett, az ajtó nem volt bezárva, a kulcs pedig kívülről volt a zárba téve. Az öngyilkosságot kizártnak tartják s meg vannak győződve arról, hogy a vagyonos öreg nőt a pénze miatt meggyilkolták. Ezen irányban megindult a nyomozás, de ma még nem vezetett eredményre.

A holttestet kiszállították a temető halottas házába, ahol felboncolják s szután holnap eltemetik.

HIREK.

Kecskeméthy Siciliában.

— Amit a nyomok beszélnek. —

Arad, augusztus 12.

A magyar sikkasztók fejedelme, Kecskeméthy Győző, aki páratlan szerencsével és ügyességgel tudott megugrani a főváros félmilliójával, még mindig foglalkoztatja a rendőrséget. Hol itten, hol ottan „bukkan fel” és még sincs sehol.

A budapesti rendőrség az utóbbi időben többször kapott külföldről értesítéseket magánosoktól és hatóságoktól is, hogy Kecskeméthy ottan megfordult. Persze a nyomozás során mindig kiderült, hogy a gyanúsított csak hasonlított Kecskeméthyhez.

Valamivel komolyabb alapja lehet annak a legújabb hírnak, amely most jött Olaszországból. A hír ugyanis, hogy Kecskeméthy nem szökött Amerikába, hanem egy francia gőzössel Szicília partján kötött ki és jelenleg Sziciliában tartózkodik, ahol tudvalevőleg a közbiztonság nem áll még valami jó lábón és a hol egy Kecskeméthy ezer meg ezer pompás buvóhelyet találhat.

Valószínű ez a hír, mert mint mindenki emlékezetében van, a Kecskeméthy elfogatására megindított nyomozás szála Nápolyba vezetett el és a fővárosi rendőrség kétségtelenül megállapította, hogy a sikkasztó ottan tényleg meg is fordult. A nyomozással már nagyon későn megbízott Bérczy Béla rendőrkapitány lenn is járt Nápolyban és három napig tartózkodott ott, persze eredménytelenül.

Az is igaz, amit a rendőrség csak későn állapíthatott meg, hogy t. i. Kecskeméthy egészen más ruhában szökött meg, mint amilyenben a rendőrség hitte. Szökésekor Ferenc-köruti lakásán átöltözködött és nem lehetetlen az is, hogy míg Magyarország területén tartózkodott, álszakált viselt.

A fenti hír szerint Kecskeméthyt Palermo környékén látták és az oda való rendőrség, a mely Nápolyból kapta a sikkasztó személyleírását, meg is indította a nyomozást kézrekerítésére.

— Augusztus tizenhárom. Ötvenhárom esztendeje immár, hogy elborult a magyar szabadság napja itt — Világosnál. A legszomorubb emlékezetű napok egyike, azok közül, melyeket átélt, átszenvedett ezeréves nemzeti léte alatt a magyar. Azok a vitéz honvédfiúk, akik előtt száz és száz csatában véres fejfel futott az ellen, akik a honvéddicsőség el nem muló

ragyogását fényes kardjaikkal irták be a magyar égboltozatba, most ott álltak, körülkerítve az orosz sereg áradatával, fegyverük széttörve, lelkük elcsüggedve s ajkukról egymástól egymáshoz száll el a szörnyű vád:

— Árulás! Árulás!

Szürnyüség nap volt, lelkeket meg-rázó, párja annak, mely nemzeti Golgatóájává avatta Aradot a magyarnak. Világosnál huszárok könyeztek... S hogy elveszett a haza, a szabadság, nem egy közlök golyót bocsátott szívébe, megölve előbb hű társát a csaták viharában: a harci paripát. Már ötvenhárom éve s ennek a nemzetnek, a magyar fajnak szívósságáról teszen tanuságot, hogy átértük ezt a napot s azt a másikat, október 6-ikát. Hogy a hosszú elnyomatás után a szabadság virradata borult ismét a hazára s a kiontott vér, a kiemlott könyvirágokat termett a hősök sirhalmainak oldalán...

— **Windischgrätz herceg Aradon.** A mint jeleztük, *Windischgrätz* Lajos herceg, lovassági tábornok, gyalogsági felügyelő, holnap *Aradra* érkezik, hogy az aradi 33. gyalogezred fölött szemlélt tartson. *Windischgrätz* herceg ma este Temesvárra érkezett, a hol a helyőrségi tisztikar élén *Schwitzer* Lajos lovag tábornok nagy temesvári hadtestparancsnok fogadta. A herceg *Desseuffy* Sándor megyés püspöknél szállott meg, a ki holnap délben diszebédet ad a felügyelő tiszteletére. A diszebéd után a herceg *Aradra utazik*, a hová délután négy órakor érkezik csütörtökön délben a télikertben a herceg tiszteletére *diszebéd* lesz. Délután a herceg visszautazik Temesvárra, a hol kisebb megszakításokkal e hét végéig fog tartózkodni, s ez alatt a délvidéken folyó gyakorlatok fölött tart szemlélt.

— **Szigfrid herceg a királynál.** *Ischl*-ből táviratozzák: *Szigfrid* bajor herceg, aki tegnap hadsegédével: *Redwitz* báróval ideérkezett, ma délelőtt kihallgatáson volt ő felségénél és délután részt vett a legfelsőbb családi ebéden.

— **Városi közgyűlés.** Aradváros köztörvényhatósági bizottsága augusztushavi rendes közgyűlését holnap *szerdán* délután 4 órakor tartja. A közgyűlésnek, melynek sorrendjét a napokban közöltük, lesz egy-két fontosabb elintézésre kerülő ügydarabja is.

— **A német császárné balesete.** Berlinből sürgönyzik: Vilmos német császár nejét Kadi-nenben baleset érte. Mikor a hajóról lelépett, megcsuszott és *kificamította a lábát*. A császárné düsseldorfi látogatása e miatt elmaradt.

— **A vértanu-sírok megkoszorúzása.** *Kossuth* Lajos születésének századik évfordulója alkalmából kegyeletteljes elhatározás ébredt *Sárváry* Samu szilágysomlyói lakosban. *Szász* *dabérvkoszorút* akar elhelyezni a szabadságharc vértanui, *Lenkei* János, az utcai harcban elesett hősök és más 48-as honvédek sírjára. E koszorúból a legtöbb *Aradnak* jut ki, hol a nagy időknél sok hőse aluszsa örök álmát.

— **A rátóti találkozók.** Budapestről táviratozzák, hogy *Körber* osztrák miniszterelnök, ki a mai napon Rátóton *Szell* Kálmán vendége volt, az esti vonattal visszautazott Bécsbe.

— **Másodanyakönyvvezető-helyettes.** Az aradi anyakönyvi hivatal vezetőjének eddig egy helyettese volt, ki az anyakönyvvezető akadályoztatása esetén végezte a teendőket. Most az anyakönyvvezető mellé állandó segítőül egy másod helyettesi állást szerveznek. Az állásra, mely hatszáz korona évi fizetéssel van egybekötve, szeptember 1-ig lehet pályázni. A pá-

lyázatok a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be, mely azokat a belügyminiszterhez terjeszti. Pályázhat az állásra minden hat középiskolát végzett egyén, vagy aki tanítói, jegyzői oklevéllel, avagy hasonló képesítéssel bír, esetleg olyan is, aki nyugdíjat élvez.

— **A fővárosi vám ellen.** A budapesti kereskedelmi kamara — mint fővárosi tudósítónk értesül — nagyszabású akciót szándékozik megindítani a székes főváros által szedett vámok eltörlése vagy legalább is a fővárosi közgyűlése által közelebb elfogadott és a régi vámteteleket szertelenül fölemelő új vámtarifa elvetése érdekében. A kamara elvi szempontokból helyteleníti a városi vámnak fenn-tartását; nem tartja helyesnek és az okszerű gazdasági politika elveivel összeegyeztethetőnek azt, hogy egy olyan város, amely ipari és kereskedelmi jelentőségre törekszik, sőt amelynek hivatása e téren emporiális jellegre szertenni, határait vámvonallal zárja körül és ezzel a kereskedelmi forgalomba és az ipari fejlődés alá kerülő cikkek megdrágítsa. Az akció sikeressé tétele okából a kamara most arra szólította föl a fővárosi kereskedőket és iparosokat, hogy a lehető legrészletesebb és számszerűleg is illusztrált felvilágosítást adjanak arról, hogy a saját szakmájuknak versenyképességére a városi vámtarifa minő befolyással van. Talán fölösleges is külön rámutatnunk arra, hogy közvetve a vidéki kereskedelemre és iparra nézve is mennyire fontos a budapesti kereskedelmi kamarának ez a mozgalmá.

— **Egy főispán helyettesítése.** A beteg *Bethlen* Miklós gróf főispán helyettesül, mint N.-Becskekről sürgönyzik *Dellimanics* Lajos alispánt nevezték ki.

— **Olcsóbb lesz a telefon.** Régi jogos panasza az, mi is több ízben szóvá tettük, hogy a telefon előfizetése drága, ami nagy akadály annak, hogy a távbeszélő nagy mértékben elterjedjen. A telefon-hálózat államosítása alkalmával vártak intézkedéseket a kormánytól, remélték, hogy a telefon olcsóbbá lesz, ámde az ebből remények nem váltak be. Most mint nekünk jelentik, *Láng* Lajos, az új kereskedelemügyi miniszter foglalkozik azzal a mindenképpen helyeselni való tervvel, hogy a telefon előfizetési díjat mérséklje s ezáltal a fontos közlekedési szerv hozzáférhetőségét a közönségre nézve megkönnyíti.

— **Bortermelésünk érdekében.** A földművelésügyi miniszter tudvalevőleg a költségvetési vita tárgyalása során bejelentette a képviselőháznak, hogy a magyar *szőlő és bortermelés* föllendítésére s annak állandó biztosítására *országos szövetkezetet* alapít. Mint budapesti tudósítónk táviratban jelenti, a szövetkezet tervezetével a minisztériumban elkészültek s annak megvalósításához már a folyó évi szeptember hóban hozzá kezdenek.

— **Katonai tanár.** A hadsereg rendeleti lapja közli, hogy *Abrahám* Béla aradi, esz. és kir. 38-ik gyalogezredbeli főhadnagy Bécsbe vezényeltetett, a hol a gyalogsági hadapródiskolában tanár lesz.

— **Házasság.** A következő családi értesítést vettük: Özevgy gyergyó-szent-miklósi *Kövé* Jánosné kölcseli Kende Paulina örömmel tudatja fiának gyergyó-szent-miklósi *Kövé* Gusztávnak szerémi Odescalchi Arthur herceg es. és kir. kamarás leányával szerémi *Odescalchi* Alinka hercegnővel Budapesten, 1902. augusztus hó 12-én tartandó egybekelését. Kelt Héken, 1902. augusztus havában.

— **A honvédhuszárok gyakorlata.** Nagyszabású gyakorlatokat végez az idén a honvéd lovasság négy első ezrede, a budapesti, debreceni, szegedi és szabadkai huszárság. A négy ezredelőször dandárban gyakorol és pedig az 1. lovásdandár Szabadkán, a 2. Kis-Kőrösön, majd a honvéd lovassági felügyelő, báró *Zech* tábornok vezetése alatt összpontosítva lesz mind a két dandár egy lovás hadosztályvá Bács-Almásón.

A hadosztály gyakorlat előreláthatólag folyó hó végétől szeptember 10-éig fog tartani, s annál is inkább felkelti a fokozottabb érdeklődést, mivel ritkán fordul elő, hogy lovasság ilyen nagy számban végezzen együttes gyakorlatokat.

F. hó 8-án érkezett Szabadkára az ott állomásozó 4 honvédhuszárezrednek a kiegészítő része, körülbelül 170—180 ember ugyanannyi lóval. Ugy a katonaság, mint a lovak a lakosságnál a VII. körben lettek elszállásolva: ezek ott maradnak f. hó 29-éig. Ugyanezen ezrednek Baján székelő három százada 15 tiszttel, 365 emberrel és 412 lóval f. hó 22-én fog Szabadkára érkezni s ott maradnak 7 napon keresztül. A szegedi 8. honvédhuszárezred, melynek egyik osztálya *Aradon*, a másik pedig Szegeden székel, 3 törzstiszttel, 36 főtiszttel, 854 emberrel és 970 lóval f. hó 26-án érkezik Szabadkára s ott maradnak 3 napon keresztül, s azután Almásra mennek s ott fogják a gyakorlatok folytatását eszközölni. Ott időznek szeptember hó 7-éig, ahonnan azutáni minden alosztály a maga helyére visszatér. E hó 26-tól 29-éig tehát Szabadkán két teljes huszárezred fog tartózkodni és Almáson fog találkozni a Pestről jövő két huszárezreddel.

— **Kubelik gondnokság alatt.** A geniének kivételes a pályafutása e sárteken Szegény normális ember minden talpalatnyi helyét verejtékes iparkodással küzdi ki. Minden tudásért álmatlan éjszakákkal fizet. A geine csak föltünik és diadaluton száguld végig. Mindenütt hódolat fogadja és zuhog rá az aranyeső. Olyan korban, amikor mások félénken nyitnak be a kávéházba, ő már az angol király tapsait hallgatja és amikor egy végzett orvosnövendék nyolcszázforintos állásért könyörög, ő milliókat szerez — játszva. Szóval boldog az az anya kinek fia genie. A távolból legalább így látszik ez, de a *Kubelik* Jan esete mutatja, hogy ennek is megvannak a maga tövisel. A genie ugyanis könnyen szerezi a milliókat, de könnyen ad is tul rajtuk; már pedig a genie anyjának vajmi mindegy, hogy a fia milliók elköltése után csinál e adóságot, vagy pedig mindjárt az adóságcsinálásban kezd. Szóval tökéletes csak akkor volna a boldogság, ha minden genie két részből állana: egyből, amelyik megszerzi a milliókat, és a másikkól, amelyik megtartja. *Kubelik* anyja ezt a másodikat az államra szeretné bízni és mint Brünnből táviratozzák, gondnokság elrendelését kérte fia ellen pazarlás címén. De a járásbírószág ezuttal aligha fogja teljesíteni az anya kérését, mert a genie nemcsak a pénzszerzésben kivételes lény, hanem az elköltésben is.

— **Inczedy László temetése.** Az elhunyt hírlapíró és poétát, *Inczedy* Lászlót, ma délután temették Budapesten. Az írók és hírlapírók csaknem kivétel nélkül megjelentek a végtisztességen és több koszorút helyeztek a ravatalra. A koporsónál a sajtó nevében *Szatmári* Mór orsz. képviselő mondott megható bucsubeszédet.

— **Óreg honvédek zászlója.** Megírtuk, hogy az aradi 1848—49-es honvédegyesület *új zászlót* csináltatott, hogy ezáltal megóvja az eddigi zászlónak, amely a szabadságharc alatt a 29. zászlóalj lobogója volt, s az aradi utcai harcban vezette a honvédeket, további foszlástól, rongálástól. A honvédek ezután ünnepélyes alkalmakkor, vagy bajtársaik temetésére az új, egyszerű zászló alatt vonulnak ki, a régit pedig elhelyezik a daliás idők ereklyéi közé: ez évi *október 6-án* átadják a szabadságharc emléktárgyak aradi muzeumának. Az új zászló készítőinek a honvédegyesület a következő *köszönetnyilvánítást* teszi közzé:

Az aradi 1848—49-es honvédegyesület ez évi február hó 9-én tartott közgyűlésének határozata folytán a foszladozott állapotban levő zászló helyettesítést rendelte el. Az új zászlót *Glück* Dezső ur készítette; a zászló képeit egy régi honvédzászlóról vettük át, a melyeket *Gyöngyösi* festőművész újra kijavított, *Varga* József a zászlóhoz való rudat, *Weil* Alajos a rudnak alpakából készült gombját,

és végül pedig *Berán* Antal és fia a zászló felszegezését és a zászlókat — nemes szívük és hazafiságuk érzetétől elteve ajándékba készítették. Fogadják a mélyen tisztelt hazafiak az öreg honvédek egyletének hálás köszönését. Nemes tetteikben találják fel jutalmukat. Arad, 1902. augusztus 12. *Símay* István egyl. elnök, *May* Soma jegyző.

— **Porrá égett gőzmalom.** A békésmegyei *Lót-Komlósról* táviratozzák lapunknak, hogy ott a község tulajdonát képező nagy gőzmalom ma kigyuladt és porrá égett. A kár felülhaladja az *ötvenezer* koronát.

— **Littke pezsgógyáros halála.** Pécsről sürgönyzik: *Littke* József az általánosan ismert pezsgógyáros hatvankét éves korában elhunyt. Bécsben halt meg, hová azért utazott, hogy operálásnak vesse alá magát. Holttestét Pécsre viszik, hol csütörtökön délután lesz a temetése.

— **Bál a mészégetőben.** Szomorú vége lett, mint tudósítónk jelenti, a *perjamosi* diákság nyári mulatságának. A nagyközség egész intelligenciája összegyűlt az erdőben s ugyancsak vidáman táncoltak a világos ruhába öltözött szép leányok és fiatal asszonyok, a mikor egyszerre megdördült az ég s hatalmas szélvihar kerekedett. Az orkán fákat tördelt s az urinép rémülten menekült.

— A mészégetőbe! — kiabálták a rendezők.

A férfiak magukkal hurcolták a holtra rémült nőket a *Wollmann-féle* mészégetőbe. A lakónáz zsufolásig megtelt a leányokkal és asszonyokkal s a férfiak már csak a mészégető tetőzete alatt találtak oltalmat a zivatar ellen. Az orkán ereje egyszerre elragadta a tetőzetet s az alatta levő mészport a levegőbe fújta. Egy pillanat alatt minden ember szeme tele lett mészporral, a mely átnedvesedve, ráragadt a férfiak ruhájára, s keresztül égette azokat. A mikor elült a vihar, megállapították, hogy minden férfi súlyosan megsérült. Hetekig eltart, míg égett sebükből kigyógyulnak.

— **Lenau-ünnepély.** A csatádi Lenau-émlék-ünnepélyen mint egy sürgöny jelenti, *Gullner* Gyula államtitkár fogja a belügyminisztert képviselni.

— **Aki Bécsben nem fizet.** *Nessi* Pál, a függetlenségi párt ifjú képviselője tudvalevőleg ügyvéd is. Ezen a réven került mostanában abba a helyzetbe, hogy kénytelen volt Bécsbe utazni. Valami pörös ügyben kellett három napon tárgyalnia. *Nessi* Pál el is indult, de az egész uton azon tűnődött, hogyan foghatna ki a németen, hogyan érhetné ő azt el, hogy ne kelljen Bécsben költenie s magyar pénzt hagyni az osztráknak. Mire Bécsbe ért, ki is eszelte ennek a módját. A mint elvégezte aznap dolgát, rögtön ment ki a vasúthoz s utazott Pozsonyba. Igaz, hogy jó éhesen érkezett a híres koronázó városba, de legalább egy sóskifli árát sem hagyta Bécsben. Pozsonyban halt, délelőtt villásreggelizett s utazott megint Bécsbe. Ott ismét csak tárgyalt, de se nem ivott, se nem evett, se nem szállt meg s délután utazott vissza Pozsonyba: enni, inni, aludni. Ugyanigy történt harmadnapon is Szóval: *Nessi* Pál három napon át tárgyalt Bécsben, de egy krajcárt sem hagyott ott az osztráknak.

— **Gőzhajózás zsákban.** A híres bécsi szabó mintájára, ki ládába utazott, most hajón szállította magát egy leány. Mint egy fiemei sürgöny jelenti, az *Adria* társaság „*Szapári*” nevű gőzösné arra a felfedezésre jutottak, hogy egyik zsákban egy leány utazik. A leányt, kit *Kanta* Mária-nak hívnak, szülei kényszerítették erre az utazási módra, hogy ne fizessenek érte menetdíjat. A zsákba kötött leány *Nápoly* mellett *Marseillesig* akart utazni nagybátyjához.

— **A telefonos kisasszonyok alkonya.** Párisból írják: A francia kormány hosszas kísérletek után elfogadta egy orosz mérnök találmányát, mely a telefonos kisasszonyokat feleslegessé teszi. A kormány az új automata telefonnal

egyelőre három kisebb városban, Limogesban, Nimesben és Dijonban tesz kísérletet. A berendezés olyan, hogy minden telefonappartuson 0-tól 9-ig terjedő számokkal ellátott forgattyúk vannak, melyekkel az automatikus hívás történik. Ha a felhívott nincs otthon, vagy nem válaszol, úgy egy percnyi csepengetés után egy kis tábla ugrik elő ezen felirással „*Nem válaszol*”, míg a felhívott telefonján a felhívó száma ugrik ki, úgy hogy ha hazajön, megtudja, hogy ki hívta. Ha a felhívott mással beszél, úgy azt bizonyos sajátos zugas jelzi.

— **A „szerkesztő ur” megszökött.** A bihar-megyei Tenkéről jelentik: Tenkén nemrég egy jeles ur telepedett meg. *Bittera* Bélának hívják, pár esztendővel ezelőtt betűszedő volt azután tisztos mesterségének hátatfordítva, szerkesztőnek csapott föl *Kisjenőn*, ahonnan bizonyos pénzek helytelen kezelése miatt címének hátrahagyása nélkül távozott. Működése terét akkor Tenkére helyezte át, ahol „*Tenke és Környéke*” címen hetilapot indított. Most aztán *Bittera* Béla szerkesztő ur az előfizetési díjakat fölvéve s tetemes adósságot hagyva maga után megszökött. A lap nyomdása megtette följelentését *Werner* Kálmán főszerkesztőnél, aki elrendelte *Bittera* körözését.

— **Betörés egy intézetbe.** Vakmerő betörés történt az éjszaka Budapesten a Magyar Földrajzi Intézet *Rudolf-balpart* 8. számú helyiségébe. Az udvarra nyíló ajtót tolvajkulccsal felnyitották és a helyiségben elhelyezett *Wertheim-szekrényt* kifurták, amelyből a következő értéktárgyakat és pénzt loptak el: 1 drb. 100 frtos, 4 drb. 50 koronás néhány darab 20 és 10 koronás bankjegyet, egy darab 20 koronás aranyat, továbbá egy *Erenheim-féle* barnára festett vaskazettát. A kazettában egy *Berger* Miksa aláírásal ellátott 400 koronás váltó a magyar általános biztosító társaság által kiállított tüzkár és betörés ellen két biztosító kötvény volt. A rendőrség nyomozza a betörőket.

— **Öngyilkos kastélyfelügyelő.** A Baden melletti *Helenthalban* — mint lapunknak táviratozzák — *Schmiedt* József, Jenő főherceg várkastélyának főfelügyelője az éjjel felakasztotta magát. Az öngyilkosság oka *Schmiedt* magánéletében keresendő.

— **A kis életmentő halála.** Az önfeláldozó testvéri szeretet megható példáját mondja el egy levél. *Furta* bihar-megyei község alatt a gyepen apró gyereknép játszadozott tegnap délután. Az országuton egy cséplőgépet szállítottak s a nagy monstrum csudájára odasereglettek a csöppségek az ut szélére. A gép előtt sebesen vágatott a felszerelésekkel megrakott szekér. Ennek a közelébe jutott valahogy *Bogádi* Péter három éves Antal nevű fiacskája. Ott tipegett az apróság a kerekek előtt, mikor kis nője a 12 éves *Erzsi* észrevéve a veszedelmet, rémült kétségbeeséssel vetette magát a kocsi elé, hogy testvércéje életét megmentse. A szerencsétlen lánykát a lovak letiporták s keresztülgázoltak testén, míg a kis fiu sértetlen maradt. Az ájultan, vérében elterült gyermeket szülei lakására vitték, ahol pár órai kínlás után meghalt a kis életmentő, akinek tragikus vége méltán kelt nagy részvétet.

— **Népünnepély Uj-Amerikában.** Az Uj-Amerika nevű mulatóhelyen nagy népünnepélyt rendez pénteken, Nagy-Boldogasszony napján *Weilandics* János vendéglős. *Steiner* Lambert új-aradi gyermek-zenekara hangversenyt tart ez alkalommal. Lesz *Barnum*-variété, muzeum, gyorsfényképész, atléte mutatvány, sőt — mint a műsor mondja — kosaras asszony is. Kezdeté délután négy órakor. Belépő díj 40 fillér, gyermekeknek 20 fillér.

— **A meggyilkolt trafikós nő.** *Schönackel*, kit a megölve talált bécsi trafikós nő gyilkosának tartottak, mint egy sürgöny jelenti, ma két napi fogság után bevallotta bűnét. Beismerte, hogy ő gyilkolta meg a trafikós nőt, azután ki-rabolta, az elrabolt tárgyakat pedig a práterben rejtette el. Fedezet mellett a práterbe küldték, hol megmutatta a rejtékhelyet. Kiásta börtöndjét, melyben ott volt véres ruhája, amelyet a gyilkosság elkövetése alkalmával viselt.

A börtönd ezenkívül sok bélyeget és több doboz szivart tartalmazott. Elmondta azután, hogy miképen követte el tettét. Néhány napig kileste a trafikós nő szokásait, azután éjjel besont hozzá és megölte.

— **Katonazene a parkban.** Holnap, szerdán este 8 órától 11 óráig a *Baross-parki* kioszkban katonazene lesz.

— **Augusztus közepén már alig van** kereslet napernyők, szalmakalapok, sárga cipők, stb., iránt. Ezért a visszamaradt készletet saját beszerzési áron adja el *Porter* Vilmos Nagy Áruháza, a Szabadság-téren. Alkalom nyílik tehát rendkívül olcsó bevásárlásra. Ha hozzá tesszük, hogy 10 korona vásárlásnál minden vevő ingyen kapja saját életnagyságu arcképét, csupán a papírkéretért térítendő meg 3 korona, úgy *Porter* áruháza tényleg a legjobban ajánlható cégek közé tartozik.

— **Szülők figyelmébe!** Intézeti felszerelések ugymint: fehérműek, ruhaszövetek, teljes ágyberendezések ju ányosan és nagy választékban beszerezhetők: *Probst* Károly és Társainál Aradon. Vidékre minták, kívánatra készséggel küldetnek.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A csongrádi panama.

(Sikkasztó községi pénztáros.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 12.

Farsang Istvánt, Csongrád község pénztárosát fegyelmi eljárás alá vonta *Mátéffy* Kálmán vármegyei főjegyző, mint helyettes alispán és egyidejűleg föl is függesztette hivatali állásától.

Farsang István korábban a Csongrád városi takarékpénztár pénztárosa volt, ahonnan bizonyos szabálytalanságok miatt menesztették. Ez a körülmény azonban nem akadályozta meg a Hegyi-pártot abban, hogy a jeles férfit be ne segítse a község pénztárosi állásába, bár a multja éppen nem volt biztató arra, hogy ilyen bizalmi állást betölthessen. A fegyelmi vizsgálatnak és a hivatalból történt fölfüggesztésének természetesen előzményei vannak, még pedig a következők:

A mult évi október hóban négy tételben összesen 231 korona 17 fillért számolt át a Csongrád községi adóhivatal *Farsang* István közpénztárnoknak. Ez a pénz vármegyei utadoban folyt be és a közpénztáros köteles lett volna azt a vármegyei pénztárhoz beszoigáltatni.

Farsang István bevételte a kérdéses összeget, de jöllehet ezt követően, 1901. november 17-én az időközben összegyűlt utadópénzeket beszállította a vármegyei pénztárhoz és ekkor már 231 korona 17 fillér többletet észlelt e címen a saját pénztárában, ezt az összeget sem a vármegyei pénztárhoz be nem szolgáltatta, sem pedig a maga községi előjáróságának jelentést nem tett arról, hogy pénztáránál ilyen jelentékeny többlet mutatkozik.

A kérdéses 231 korona 17 fillért aztán *Farsang* István egyáltalában nem számolta el többé a maga jószántából s úgy vezette tovább a számadást, hogy az összeg abban elenyészett. Az elővizsgálat során ezt úgy adja elő, hogy a föntemlített bevételzés éppen egy számadási könyvoldal legutolsó tétele volt és mikor az oldalt összegezve, azt a következő lapra átvitte: tévedésből éppen ezt az összeget felejtette ki az összegezésből, vagyis ennyivel kevesebbet vitt át a következő lapra.

A pénz, a többlet azonban megvolt és ezt a pénztöbbletet, ismét a saját vallomása szerint *Farsang* István borítékba tette és a hivatalos

pénzektől elkülönítve, kezelte tovább a tüzmentés szekrényben abból a célból, hogy abból — az elővizsgálat során jegyzőkönyvbe mondott állítása szerint — aközbe felmerült pénztári hiányok fődözését eszközölhesse.

Ugy okoskodott, hogy egy esetleges pénztárvizsgálat vagy a számadások felülvizsgálása majd csak rájön arra, hogy többlete van és ő akkor is ráér majd a pénzt kiadni a kezéből. Ha nem jönnek rá, akkor meg minek adná ki?

Ez év május havában lezárták a község vármegyei utadó főkönyvét. Ekkor észlelték hivatalból a hiányt, illetve többletet és Farsang István mégis jónak látta a pénzt beszállítani a vármegyei pénztárba. Az ellene megtartott elővizsgálat során kitünt, hogy a község házi-pénztári számadásainál is mutatkoznak pénzhányok. Farsang István azt a pénzt, amit az adópénztárostól, mint a községet megillető végrehajtási költséget átvett, az adópénztárhoz szemben szabályszerűen elismerte ugyan, a saját számadásaihoz azonban kevesebbet állított be ezen a címen, mint amennyit tényleg átvett.

Mindezekért volt szükséges a jeles férfiú ellen a fegyelmi eljárást elrendelni és őt egyidejűleg a hivatalától is felfüggeszteni, aminek végeredménye valószínűleg egy kis bünpör is lesz. Farsang Istvánnal eszerint még a büntetőtörvényszéknek is lesz dolga.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Sajtópörök az aradi püspökválasztás miatt. Az a barc, a mely az aradi román püspökválasztást megelőzte, és a mely különösen a román lapokban nyilatkozott meg, egész sereg sajtópörnek lett az okozója. Egyet még régebben Hamsea Agoston arkimandrita indított a *Tribuna Poporului* ellen; egyet *Russu Sirianu* János a T. Poporului szerkesztője indított *Maglas* Manó, a temesvári *Controla* munkatársa ellen; legújabbán pedig *Zászló* Jenő szeminárium tanár indított sajtópört az aradi *Tribuna Poporului* ellen, a mely lap, annak a gyanujából, hogy a fővárosi lapokba *Zászló* Jenő jutatta a Mangra ellenes cikkeket, élesen megtámadta és becsületsértő kifejezésekkel illette *Zászlót*. A legutóbbi ügyben ma adtak be a panaszzeljelentést az aradi kir. törvényszékhez.

§ Újabb kérvény Máýerné ügyében. *Radó* Károly dr., az előzetes letartóztatásban lévő *Mayer Gyuláné* védője újabb kérvényt adott be *Mayerné szabadlábra helyezése* érdekében. A védő beszerezte a rendőrkapitányságnál három ítéletnek hivatalos másolatát, a melyek szerint *Karafa Teréz*, a *Máýerné* ügyében szereplő fiatal lány *háromszor volt büntetve* olyan vétségéért, a melyek biztos jeleit adják annak, hogy *Karafa Teréz* fieslett életet élt. *Karafa Teréz* 1902. január havában *éjjeli csavargásért* három napi, áprilisban, ugyanezért ugyancsak három napi és augusztusban hasonló vétségért tíz napi elzárásra volt ítélve. Mind a három büntetést kitöltötte. Miután ilyen esetben, föltéve, ha a vádbeli cselekmény meg is történt volna, a mint *Máýerné* határozottan tagad, nem lehet szó tisztességes leány elcsábításáról, *Máýerné* ellen a bttkv. 236. szakasza alapján nem folytatható a vizsgálat; miután pedig a nyomozás alatt csupán ez az egy terhelő adat merült föl ellene, a védő kéri *Máýerné szabadlábra helyezését*. A kérvényt a védő a kir. ügyészséghez adta be, mely, a mint értesülünk, el fogja rendelni a vizsgálatnak erre nézve leendő kiterjesztését.

§ A paulisi pénzhamisító. *Kricsék* János *Paulis* aradmegyei községben kovácslegénykedett. Bizonyára nem sokat jövedelmezhetett a mestersége, mert hasznosabb, igaz, hogy egyszerűs mind veszedelmesebb dologra adta a fejét. Pénzt akart gyártani, még pedig öt koronásokat. Nem sokat értett hozzá az igaz, de idővel, ha rajta nem esípek, bejöhethetett volna. Előbb egy dohányvágó formájú préssel sárgarézbe

akarta belepréselni *Kricsék* János az ötkoronás ezüsttallért, hogy ezáltal jó lenyomatot kapjon, de nem sikerült neki sem ez a kísérlet, sem pedig az, amikor a tallért bele akarta kalapálni a rézbe. Utóbb a cinhez folyamodott s már-már sikerült neki öntés által jó formához jutni, a mikor valaki följelentette. A pénzgyártó kovácsot letartóztatták s három hónap ota vizsgálati fogságban volt. Ugyében ma volt a főtárgyalás a nagyváradi törvényszék előtt, amely a pénzhamisítási pörök tárgyalására illetékes. A vádlott e tárgyaláson mindent beismer, mire a törvényszék a tanuk kihallgatásának a mellőzésével bűnsnek mondotta ki a pénzhamisítás kísérletében és elítélte két és fél hónapi börtönrre, amit a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vett.

NAPIREND.

Augusztus 13. Szerda. Róm. kath. naptár: Berch. János. — Protestáns naptár: Ipoly. — Görög-keleti naptár (Július 31.): Eudocim. — A nap két 4 óra 38 perckor, nyugszik 6 óra 58 perckor. — A hold két 2 óra 51 perckor, nyugszik délelőtt.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változóköny, szeles, hűvös, elvéve csapadék. Augusztus 13. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, augusztus 12.

Hosszu ideje már, hogy gazdáink esőt áhítoznak, míg végre tegnap megéredt sűrű, nagy cseppekben az eső és megnedvesítette a földet, lehűtötte áldásoosan a levegőt.

Ma ismét esik és kilátásunk van rá, hogy még néhány napig fog esni.

Az idő változásával a buza ára valamivel csökkent, de még mindig elég magas.

A mai betivásáron megíatszott, hogy gazdáink nem csépelhetnek, így tehát nagy számban látogattak a piacra, melyre mintegy 3000 métermázsa buza és 800—900 métermázsa egyéb gabnanem hozatal volt.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Uj buza I ső minőségű 6 30—6 50.

Uj-buza közép 6 00—6 20.

O tengeri 4 60—4 80.

Uj-rozs 5 00—5 20.

Uj-árpa 4 50—4 60.

Uj-zab 4 50—5 00.

Az irányzat változatlan.

— Gazdasági tudósítás. *Kis-Jenő* írják, hogy a cséplés az egész vonalon javában folyik. Sok helyütt már be is fejezték. A gabonában az eredmény ugy minőség, mint mennyiségileg föllümulja a várakozást. A szálló szépen áll és jó szüretet ígér. A kapáshövényeket egy közeli eső még föllendíthetné.

S z e s z ü z l e t.

— Augusztus 12. —

Mai jegyzéscink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 $\frac{80}{100}$ —13 $\frac{00}{100}$ korona mmázsanként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 12. —

Magyar elbrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 104—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 113—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 110—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 110—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban 112—4 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 110—2 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 106—8 fillérig.

Sertéselészám. Augusztus hó 9. napján volt készlet 44,706 darab, augusztus hó 10. napján fölhajtatott 740 darab, augusztus hó 10. napján elszállított 553 darab, augusztus hó 11. napján maradt készlet 44,894 darab. — Üzlet: Csekély forgalom mellett határozatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 12.

Déltőzsde. Buzakinálat jó, a vételkedv jó. Kedvező irányzat mellett 30,000 métermázsa került forgalomba, szilárdan tartott, közben néhány fillérrel drágább áron. Egyéb gabnanemek kedvezők. Időjárás szeles.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	6.06—6.07
Buza 1903. áprillisa	6.99—7.—
Rozs októberre	5.79—5.80
Rozs 1903. áprillisa	6.05—6.07
Zab októberre	5.34—5.35
Zab 1903. áprillisa	5.56—5.57
Tengeri augusztusra	4.81—4.83
Tengeri 1903. májusra	4.99—5.—
Repce augusztusra	10.40—10.45

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	6.73—6.74
Buza 1903. áprillisa	7.06—7.07
Rozs októberre	5.86—5.87
Rozs 1903. áprillisa	6.11—6.12
Zab októberre	5.38—5.40
Zab 1903. áprillisa	5.57—5.59
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1903. májusra	5.03—5.04
Repce augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	685 50
Magyar hitelrészvény	730.—
Leszámitolóbank részvény	464 —
Rima-Murányi vasmű részvény	497.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény 712 25	—
Közuti vasut	635 —
Városi villamos vasut részvény	330 50

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, augusztus 12.

Magyar aranyáradék 4%	121.—
Magyar koronáradék 4%	97 85
Magyar arany 4%	119.—
Magyar ezüst 4%	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97 80
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97 50
Magyar nyeregyorsorsjegy kölcsön	203 50
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	182 50
Osztrák papíráradék	101 50

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

I. M. Arad. Névtelen leveleket nem vehetünk figyelembe, különösen akkor nem, mikor igen kemény vádról van szó. Ha van alapja annak a mit velünk közöl, adja értesére Csanádmegye főispánjának, vagy a tankerületi főigazgatónak, a ki bizonyára sürgősen intézkedni fog, hogy a bűn megtoroltassék.

Sárváry S. Szilágy-Somlyó. Az aradi negyvennyolcas honvédek egyesületének ügyeit *Simay* István elnök vezeti. Tessék az ő címére írni (Petőfi-utca, Simay fürdő) s tőle minden kérdésére kaphat kimerítő választ.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.06
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról sz. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig sz. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

NAGY NÉPÜNNEPÉLY AMERIKÁBAN.

Pénteken, augusztus 15-én
az Amerika kerthelyiségében
még eddig nem létezett meglepetésekben dúsz

nagy népünnepély

rendeztetik, melyre a t. közönség tisztelettel meghívatik.

A műsor egyes főbb pontjai:

4 órától késő estig az új aradi gyermekzenekar Steiner Lambert karmester vezetése alatt hangversenyt tart.

5 órakor óriási léggömbök felhocsajjtása, egy hirtelen tornász mutatványai a repülő hajón és mentő ernyővel lebecsajjtózás a magasból.

6 órakor a nagy színpadon Barnum-variété világhírű művészek felléptével. A sok közül kiemelendő: Amor automata, melyben minden nő ingyen kap frissítő és élvezhető tárgyakat. Tükrini effendi világhírű fényképész több udvar szállítója és akadémiai mázoló egy félperc alatt hármely egyént életlenül levesz. A képek természetes színekben jelennek meg. Mrs. Pomini világhírű ahleta fellépte nehez sulyaival. Kosaras néni aradi szemlén. Ingyen jövődől. Találkára hívja a leánykakat. Barnum muzeum.

Este 8 órakor nagy és fényes tűzijáték.

Este 9 órakor táncestély.

Kezdeté 4 órakor.

Belépti-díj 40 fillér. — Gyermekeknek 20 fillér.

Nagyérdemű közönség! Ezen ünnepélynéi nem nézek sem költséget, sem fáradságot, csak hogy egy emlékeztető napot szerezhessék, miért is becses látogatásért esd

Weilandics István,

Amerika-kerthelyiség vendéglőse

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Ira: Hardy I. D.

[49]

(Folytatás.)

TIZENHETEDIK FEJEZET.

Helén Fitzallan tanácsára mindjárt ebéd után a szobájába ment; olyan napokon, mikor hipnotikus álomban aludt, különösen kellemetlen volt neki az a sok ember, az az élénk világítás, az a mozgás, mely este rendszeren uralkodott a szalonban. S mivel főnt meg a szobájában, kellemes meleg volt, regényt vett elő s belemerült a hősnő csodálatos sorsának olvasásába. Kis idő múlva megjelent, Fitzallanné, hogy beszélgesse kissé a fiatal leánnyal; Helén rajongóan szerette Nazarénát, ez pedig valóságos anyai részvétellel viseltette a fiatal leány iránt. Véletlenül Ray is felment Helén szobájába, anyjától valami üzenetet hozva s mikor be akart lépni, éppen akkor halotta, hogy Nazaréna, finek hangját megismerte, jóéjszakát kíván Helénnek; mivel Ray felhívás nélkül nem mert a szép asszonyhoz közeledni, az ajtó előtt megállt és várt, míg Nazaréna távozni fog. A fiatal asszony megjelent a küszöbön s miután becsukta maga után az ajtót, tekintete Rayre esett s önkéntelenül egy lépést tett feléje, mintha valamit mondani akarna neki. Ray feszülten figyelt rá; egyszerre az öröm fénye ömlött el arcán s csaknem hihetetlenül susogta:

— Beszélni akar velem?

— Igen, — felelt az asszony, vizsga szemekkel kémlelve végig a folyosón

Ray megértette e pillantást s halkán susogva szól:

— Jöjjen ki a verandára, ott bizonyosan senki sem fogja meghallani, amit beszélünk!

A verandán Ray arra az oldalra fordult, ahol George szobája volt. Minden szobának üvegajtaja volt a verandára s mivel csak Ge-

orge szobájában nem égett világosság, ez a sarok volt a legsötétebb.

— Azt akartam mondani, — kezdte Nazaréna akadozva, — hogy nekem . . . hogy én sajnálom . . . hogy délben olyan rideg voltam.

— Bizony rideg volt, — felelt Ray, — de én megérdemeltem.

— Nem; — felelt a fiatal asszony neki, — kétségtelen, hogy az első hibát ön követte el, de a másodiknak én voltam az oka. Nem törődve a következményekkel, nem kellett volna öntől azt követelnem, hogy titokban tartsa a dolgot s nekem magamnak nem kellett volna hazugságba keverednem. Persze mindezt nemcsak magam miatt tettem . . .

Azt akarja ezzel mondani, szakította félbe Ray reszketeg hangon. — hogy . . . engem is meg akart kímélni a kellemetlenségektől?

— Vegye úgy, hogy igen, — felelt Nazaréna. — De most már tudom, hogy igen okatlanul cselekedtem s midőn ön ma tudatta velem, hogy azok az urak ide fognak jönni, arra ragadtattam magamat, hogy mindent az ön fejére hárítsak, pedig eszembe kellett volna jutni, hogy ön követeltem öntől a titoktartást.

— O, köszönöm, hogy ezt mondta nekem, ezerszer köszönöm, — susogta Ray. — Hogy ebbe a borzasztó helyzetbe hoztam önt, azt sohasem fogom magamnak megbocsátani s a szívem vérét is odaadnám, ha ezzel meg nem történtté tehetném a dolgot.

— Hiszek önnek, — felelt Nazaréna egyszerűen! — fontoljuk most meg, hogy hogyan szabadulhatunk holnap ettől a dologtól. Arra gondoltam, hogy fejfájást színelek s holnap nem hagyom el a szobámat s ha ön úgy tudná intézni a dolgot, hogy holnap egész napra kiránduljon . . .

— Természetesen meg fogom tenni! — kiáltott-Ray örvendezve.

— Akkor az a két idegen talán ránk sem fog gondolni, persze, ha ebédre is itt maradnak s megismerkednek a vendégekkel, akkor könnyen hallhatják a nevünket.

— De az átutazó vendégeket rendszeren külön asztalhoz ültetik, — szölt Ray, — és . . . egyszer csak nekünk is lehet szerencsénk?

— Reméljük, — sóhajtott a fiatal asszony.

— Engedjen meg még egy kérdést, — esedezett Ray. — Mai szavai úgy hatottak a szívembe, mint a késszurás; igazán van oka azt hinni, hogy felfedeztetésünk esetén az ön . . . az ön élete forogna veszedelemben.

— Ha úgy volna is, nem tudna rajtam segíteni.

— Nem arról van most szó, — kiáltott Ray hevesen, szenvedelmesen. — Csak azt akarom tudni, hogy felfedeztetésünk esetén veszedelemben forog-e ön?

— Nem.

— Igazán nem?

— Nem.

— S mégis, ha a tegnap estére gondolok?

— Hogyan, mit ért ez alatt?

— Hogy önnek a karja borzasztóan fáj s ön mégis mosolygó arcot mutatott! Nyomort gyávanak tartottam magamat, hogy nyugodtan álltam ott s hagytam kinezni önt.

— Adjon hálát az Istennek, hogy azt tette; ha ön a javamra közbelépett volna, ez lett volna a legnagyobb szerencsétlenség, mely valaha érhet, — szölt Nazaréna igen komolyan. — Ugye erről sohasem feledkezik meg?

— Isten látja a lelkemet, hogy soha önmeg bajt szerzői nem akartam, — susogta Ray megindultan, — de azt hiszem, hogy ha még egyszer látnám, hogy kineznek, vagy brutálisan bnnak önnel, nem tudnám nyugodtan elnézni, még ha az életembe kerülne is.

— S ha az anyém is áldozatul esne ezért? — kérdezte az asszony halkán.

— Oh Nazaréna, ön mégis veszedelemben forog, — kiáltotta Ray elszomorodva, — én . . .

A fiatal asszony összeborzadt, de nem azért, mert Ray Nazarénának nevezte, hanem mert éles füle halk lépteket vett észre, olyan lépteket, melyeket nagyon is jól ismert.

— Csendesesen! — susogta elfojtott kebelével s most Ray is meghallotta az egyenletesen kopogó lépéseket, melyek végighaladtak a folyosón, aztán a verandára vezető rövidebb folyosóra fordultak be. A következő pillanatban

Nazaréna égetően forró esőket érzett a kezén, halk „jó éjszakát“ hallott s egyedül maradt; Ray az üvegajtón keresztül berohant George szobájába.

(Folytatása következik.)

A felelté szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Utolsó előtti katonazeneestély a Baross-kioszkban.

Ma szerdán, folyó hó 13-án

este 8 órától kezdve

a Baross-Kioszkban

NAGY

katonai-hangverseny

tartatik válogatott műsorral.

Belépti-díj személyenként 30 fillér.

Kezdeté este 8 órakor.

Számos látogatást kér

teljes tisztelettel:

Nagy Lajos,

1284

bérlő.

Egyenruházati és hadfelszerelési üzlet megnyitás.

Hammer és Szukop

ARAD,

Salacz Gyula-utca, Solymos-ház.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, egy a legmagasabb igényeknek is megfelelő

egyenruházati-intézetet

nyitottunk, ahol is e szakmába vágó összes cikkeket raktáron tartunk.

Teljes felszerelések egyéves önkéntesek

részére.

Tisztelettel:

Hammer és Szukop.

KÁNYA GÉZA vendéglőjében

(Zrinyi-utca 1. sz.)

Ma szerdán, f. évi augusztus 13-án

és a következő napokon

az I. Folie Moderne Orfeum-társulat

előadást

tart, rendkívül érdekes, válogatott, decens családi műsorral.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

az igazgatóság.

Kezdeté 8 órakor. — Belépti-díj nincs.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagybecsült rendelőknek szives tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti czipész-üzletemet

felosztattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tökölly-terti Kishalmi-féle gőzfürdő mellett folytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nagybecsült rendelőkmet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

A magy. kir. államv. igazgatósága.

107308—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak műhelyeiben 1903. évben szükséges mintegy 220 méterméza tisztogatási és fényezési célokra való mosott és fertőtlenített vászonrongy szállítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

A vászonrongyoknak lehetőség szerint nem szabad foltokkal, gomblyukkal és bordás varrásokkal birniok, hanem olyanoknak kell lenniök, hogy minden négyzetméter rongyból, négyzetben 30 cm. 2 nagyságu foltmentes felület legyen kihasítható.

A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlat-tételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás, valamennyi haza kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag-és leltár-beszerezési szakosztályánál: (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. II. em. 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

A szabályszerűen kiállított egy koronás m. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok a 60 filléres m. kir. okmánybéllyel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbbben folyó évi szeptember hó 11-ének déli 12 órájáig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók vagy pedig posta útján oda küldendők és az ajánlat borítéka e felirattal látandó el:

"Ajánlat 107308—902. számhoz."

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó vászonrongy értékének 5 százaléka legkésőbbben folyó évi szeptember hó 10-ének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI. ker. Andrassy-ut 75 sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előirt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújthatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. évi augusztus hóban.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utányomás nem ajánlott.)

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatramítóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érette bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell czímezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek. 1341

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk jelzálogkölcsonöket

30%, 35 és 40% évi visszafizetésre (amortisációra) fél éves részletekben, melyekben egy a kamat, mint a tőke törlesztése benyújtatik. A kölcsönök készpénzben a záloglevelek teljes névértékben fizettetnek ki.

A kölcsönök közvetítését eszközli megbízottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt kereső közönséget, hogy úgy mint eddig, továbbra is bizalommal forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid kiszolgálása volt s marad is

A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

Ingatlan és földhitel kölcsönintézet

1025

Arad, Boros Beni-ter 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

Magy. kir. államv. üztelv. Zágráb.

25467—1902. sz.-hoz.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a dugoseloi állomási felvételi épület bővítéséhez szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egy-ségárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munka végrehajtásához kötött feltételek a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőség pályafenntartási osztályában és a zágrábi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott 3 korona lefizetése ellenében megszerezhetők.

Az ajánlatok legkés bb 1902. évi augusztus hó 23-án déli 12 óráig benyújtandók alulirt üzletvezetőség I. osztályába (Ferencz József-ter 19. szám I. emelet.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 80 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújthatandók be: "Ajánlat a dugoseloi állomási felvételi épület bővítési munkáira."

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1902. évi augusztus hó 22-én déli 12 óráig 800, azaz Nyolczszáz korona bánatpénz teendő le a m. kir. államvasutak zágrábi gyűjtőpénztáránál akár készpénzbe, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Zágráb, 1902. évi augusztus hó.

Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államv. üztelv. Zágráb.

23670—1902. II. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak kezelése alatt álló fiumei punto francoban levő két élelmezési bódé bérletér nézve ezennel zárt ajánlati pályázatot hirdetünk.

A bérlet 1903. év január hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számítandó 3 éven át, vagyis 1905. év december hó 31-ig.

A hideg és meleg ételek és italok elárúsítására rendelkezésre áll a bérletnek két egy-egy szobából és egy-egy fűtött verendából álló helyiség.

Miután a punto francoban levő vendéglői helyiségek a vámszábályzat értelmében vámterületen levőknek tekintendők — tartozik bérbevevő esetleg térhére megállapított jövedéki kihágás biztosítása céljából a szerződés megkötésekor 1000 korona azaz egyezer korona biztosítékot a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál letenni.

Az 1 koronás bélyeggel és "Ajánlat a fiumei punto francoban levő élelmezési bódék hárbevételeire 23670—1902. számhoz" felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi augusztus hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez (Ferencz József-ter 19. sz.) posta útján tértivevény mellett nyújthatandók be.

Bánatpénz fejében pedig 400 azaz négyszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő.

Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, tizennégy napnál nem régebbi árfolyam szerinti értékben, de legfeljebb csak névértékben fognak számittatni.

Szóban levő élelmezési bódék bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában a fiumei forgalmi főnökségnél és Fiume állomás főnökénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Bánatpénz nélkül, vagy a fentemlített benyújtási határidő után beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A m. kir. államvasutak fenntartják maguknak a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül a felajánlott bérre, szabadon választhassanak.

Megjegyeztetik még, hogy bérlet az összes helyiségeket saját költségén tartozik fűteni és világítani.

Zágráb, 1902. évi július hóban.

Az üzletvezetőség

(Utányomás nem ajánlott.)

TELEFON +

Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Udvari lakás**kiadó.**

Bővebbet 1346

Bing Edénél,

József főherceg-ut 5. sz. alatt.

Szabizadás, Hónaljizzadás

ellen

egyedüli és biztos hatású szer a Hajós-féle

Általános hintőpor,

(Tanno-salicyl. comp.)

mely sem bőrt, sem fehérműt nem piszkít. Használata na-
gyon egyszerű és kényelmes, néhányszori behintés után a láb-
izzadás és a vele járó kellemetlen szag teljesen megszűnik.

Ára egy doboznak 35 krajczár.

Cséplőgéptulajdonosoknak nélkülözhetetlen!!

Elsőrendű kőszerekkel ellátott

Mentő-szekrény

előírás szerint összeállítva darabja 5 forint.

Kétféle mentőszekrények jutányosan kiegészítettek.

Kapható egyedül:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT.**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál,
rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vérszegény-
ség, szivbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál.
Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, vilámfény-, moór-,
szénsavas-, viamos fürdők, massage, belégzések, villamosítások,
svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage.

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogositott intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

ALAPÍTOTT 1876.**BERÁN ANTAL ÉS FIA**

kárpitós és díszítő

Aradon, Szabadság-tér 20. sz. (Gróf Nádasdy-ház.)

Elvállalnak a legegyszerűbbtől a legfinomabb

lakás-berendezést minden stýlben

a legjutányosabb árak mellett.

Kárpit-papír nagy raktár.

(Tapéta) gipsz és Machse, dombor-menyezetek és kemény dombormű
a legművésziesebb kivitelben. — Tervek és árjegyzékek kívánatra lesz készítve.
Minden fővárosi verseny kizárva.

Lószőr, afrik és szégras matracz raktáron.

Mindennemű vászon és fa-ablakredőnyök, egyleti dísz és díszítési zászlók gyár-
tási terme, ünnepélyek és termek díszítési vállalata.

Tekeasztalok behuzása helyben és vidéken.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

teljes tisztelettel

Berán Antal és Fia.**Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.**